

2024

ÅRSRAPPORT

LILLESANDS SPAREBANK

INNHOLD

ÅRSBERETNING	3
RESULTATREGNSKAP	15
BALANSE	16
ENDRING I EGENKAPITAL	17
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	18
NOTER	19
NOTE 1 GENERELL INFORMASJON	19
NOTE 2 SAMMENDRAG AV VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER	19
NOTE 3 KRITISKE ESTIMATER	23
NOTE 4 SEGMENTER	23
NOTE 5 NETTO RENTEINNTEKTER	24
NOTE 6 NETTO ANDRE DRIFTSINNTEKTER	24
NOTE 7 NETTO VERDIENDRING OG GEVINST/TAP PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER	24
NOTE 8 LØNN, ANDRE PERSONALKOSTNADER OG PENSJONSKOSTNADER	25
NOTE 9 ANTALL ANSATTE/ÅRSVERK	26
NOTE 10 ANDRE DRIFTSKOSTNADER	26
NOTE 11 TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER MV.	27
NOTE 12 SKATTEKOSTNAD	31
NOTE 13 KLASSIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER	32
NOTE 14 FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	33
NOTE 15 VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST	34
NOTE 16 MISLIGHOLDTE ENGASJEMENTER	35
NOTE 17 AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS	36
NOTE 18 EIERINTERESSER I TILKNYTTETE SELSKAP	37
NOTE 19 VARIGE DRIFTSMIDLER	37
NOTE 20 INNSKUDD FRA KUNDER	38
NOTE 21 GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER	39
NOTE 22 ANNEN GJELD OG AVSETNINGER	40
NOTE 23 FINANSIELLE GARANTIER OG PANTSETTELSER MV.	40
NOTE 24 RISIKOSTYRING OG KAPITALDEKNING	41
NOTE 25 KREDITTRISIKO	44
NOTE 26 RENTERISIKO	46
NOTE 27 VALUTARISIKO	47
NOTE 28 LIKVIDITETSRISIKO	47
NOTE 29 ANDRE RISIKOFORHOLD	48
NOTE 30 ANDRE FORPLIKTELSER	49
NOTE 31 GODTGJØRELSE OG LIGNENDE	50
NOTE 32 EGENKAPITALBEVIS	50
NOTE 33 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN OG BETINGEDE UTFALL	50
NOTE 34 NØKKELTALL	51
REVISJONSBERETNING	52
UTVIKLING 1990-2024	56

ÅRSBERETNING

I mer enn 170 år har Lillesands Sparebank vært sentral i byens utvikling og verdiskapning. Banken og byen har utviklet seg sammen. Vårt mål er å være en sterk, selvstendig bank med korte beslutningslinjer også når vi feirer 200 årsjubileet. Vi har vært synlig i bybildet, både fysisk i form av bankbygget, men også gjennom vår forvaltning av privatpersoners og næringslivets verdier. Det er litt av en tillit å få og ta vare på, tenker vi.

Lillesands Sparebank heier på lokalsamfunnet, på samme vis som kollegaer her i banken heier frem hverandre. Fordi vi vet at vi trenger hverandre, og at vi sammen får til så mye mer. Vi eies av våre kunder og gir tilbake til lokalmiljøet. Årlige tilskudd og gaver til lokale lag og foreninger, muliggjort av bankens overskudd, har vært med på å gi byen vår et rikt og variert kulturliv.

Vi er stolte av å bidra til å skifte ut slitte fotballdrakter og korpsuniformer. Det gleder oss å gi frivillige en ekstra klapp på skulderen som takk for innsatsen. Vi lar heller ikke sjansen gå fra oss til å bidra på dugnad selv, og stiller mer enn gjerne opp når det er liv og røre i lokalsamfunnet. Dette gjør hjertet av Sørlandet til en god plass å leve, jobbe og drive.

Hos oss får du din egen rådgiver som følger deg opp. Vi blir også en slags heiaeng. Kanskje er tillitsvalgt en mer presis betegnelse. Jobben vår er nemlig også å hjelpe til med å legge planene som letter bekymringene. Vi vil gjøre deg som kunde i stand til å legge noen hverdagsbekymringer til side, og hjelpe deg å realisere planer og drømmer for fremtiden.

Vår jobb er å gi kundene mindre å gruble på og mer tid til å drømme. For det er jo egentlig det vi driver med hver eneste dag. Vi hjelper mennesker med å komme litt nærmere drømmen og målet enten det er boligdrømmen, gründerdrømmen eller drømmen om en god pensjonisttilværelse. Eller en helt annen drøm. Selv om vi ikke alltid kan gjøre alle drømmer til virkelighet, kan vi i hvert fall bidra til at planene blir realistiske og mer oppnåelige.

På samme måte som Lillesand kommune har vokst, har også banken vokst. Med vårt kontor i Grimstad ønsker vi å åpne døren for flere kunder. Vi vil være det naturlige valget for flere. Selv om livet tar deg ut av kommunegrensa for jobb, studier eller for å stifte familie, kan vi i Lillesands Sparebank fortsatt levere det du trenger. Samme hvor du er - så er vi her for deg!

VÅR VISJON VI SKAL VÆRE DET NATURLIGE VALGET

VÅRE VERDIER OG KUNDELØFTER SOLIDE, ENGASJERTE, PERSONLIGE OG PROAKTIVE

REGNSKAP

Styret i Lillesands Sparebank kan for 2024 legge fram et meget godt resultat med lave tap. Banken har et kontinuerlig fokus på kostnadsreducerende tiltak, for at banken kan fortsette å

investere i teknologi, være relevante digitalt og ha de beste rådgiverne for å befeste strategien med å være rådgiverbanken. I 2024 har banken for andre gang utbetalt kundeutbytte og dette har blitt meget godt mottatt av kundene. I tillegg til at banken også har delt ut betydelige gavemidler. Bankens soliditet og kapitaldekning er fortsatt meget tilfredsstillende.

Etter styrets mening gir resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter og kontantstrømanalyse en fyllestgjørende informasjon om årets virksomhet og bankens stilling ved årsskiftet.

Årsregnskapet er lagt fram under forutsetning om fortsatt drift. Banken har en betryggende egenkapital, og styret er av den klare mening at det ikke er noe i dag som tilsier annet enn fortsatt drift.

Styret har ikke sett hendelser etter balansedatoen som påvirker forhold i det avlagte regnskapet.

BALANSEN

Forvaltningskapitalen

Bankens forvaltningskapital var ved utgangen av 2024 på 4 141 mill. kroner mot 3 996 mill. kroner i fjor.

Innskuddsutviklingen

Innskudd fra kunder var ved årsskiftet 2 961 mill. kroner. Dette ga en vekst på 153,4 mill. kroner eller 5,46 % mot 7,08 % i året før.

Innskudd fra privatpersoner viser en økning på 8,02 % mens innskudd fra næringslivet viser en nedgang på 2,43 %. Av innskuddene er 284,04 mill. kroner fastrenteinnskudd. Av bankens samlede innskudd kommer 75,7 % mot 74,0 % året før fra personmarkedet, 24,1 % mot 26,2 % året før fra næringslivet og 0,0 % mot 0,0 % året før fra offentlig sektor. Innskuddene utgjorde ved årets utgang 86,5 % av utlånene, mot 84,3 % året før.

Utlånsutviklingen inkludert VERD

Bankens samlede brutto utlån inkludert VERD har økt med 385 mill. kroner til i alt 4 932 mill. kroner, noe som gir en vekst på 8,47 % mot 10,00 % året før.

Lån til privatpersoner økte med 339,5 mill. kroner, mens lån til næringslivet ble økt med 45,5 mill. kroner. Kasse-, drifts- og brukskreditter til næringslivet utgjorde 45,4 mill. kroner i 2024. Bankens balanseførte utlån pr. 31.12.24 var fordelt med 74,5 % (75,2 % i 2023) på personmarkedet og 25,5 % (24,8 % i 2023) på næringslivet.

Verdipapirer

Ved utgangen av året var bankens verdipapirportefølje bokført med 358,7 mill. kroner mot 371,3 mill. kroner året før. Av beholdningen er 179,9 mill. kroner plassert i obligasjoner og pengemarkedsfond, 156,9 mill. kroner i aksjer og egenkapitalbevis og 21,9 mill. i tilknyttet selskap. Banken har redusert sin eierandel i Brage AS fra 1,56 % til 0,40 % i 2024.

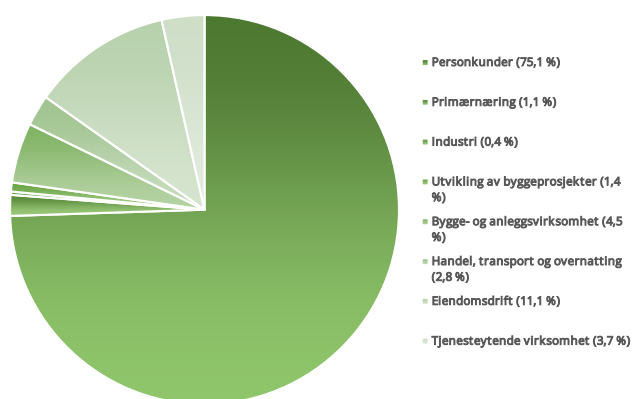
Gjennomsnittlig avkastning av obligasjonsbeholdningen var 5,09 % i 2024 mot 4,24 % i 2023. Banken har ikke handelsportefølje.

Som tidligere år har banken fulgt en forsiktig linje i forbindelse med plassering i verdipapirer.

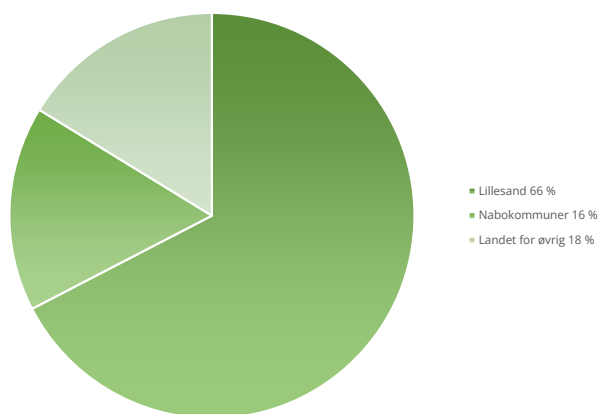
Likviditet

Banken har gjennom 2024 hatt en tilfredsstillende likviditetssituasjon. Bankens gode resultat og solide kapitaldekning har bidratt til at nødvendig kapital har vært tilgjengelig. For å sikre en god og stabil likviditet hadde vi ved utgangen av året 450 mill. kroner i innlån fra penge- og kredittmarkedet, hvilket er en reduksjon på 65 mill. kr fra samme tidspunkt i fjor. Samlede plasseringer i kasse og bank utgjorde 330,7 mill. kroner ved årsskiftet mot 275,2 mill. kroner året før. Innlån fra penge- og kredittmarkedet har en løpetid fra 1 til 3 år.

Hvem låner i sparebanken 2024

Geografisk fordeling av utlån 2024

DRIFTSRESULTATET

Resultatet før skatt utgjør 59,4 mill. kroner mot 49,9 mill. kroner i fjor. Etter skattekostnader er resultatet 46,9 mill. kroner mot 43,8 mill. kroner i fjor. Resultat etter andre inntekter og kostnader utgjør 47,1 mill. mot 44,0 mill. i fjor.

Netto renteinntekter er økt med 3,0 mill. kroner til i alt 86,5 mill. kroner og netto andre inntekter er økt med 9,8 mill. kroner til i alt 38,1 mill. kroner.

Driftskostnadene utgjør 64,5 mill. kroner mot 60,5 mill. kroner i fjor. Økningen er forbundet med IT-kostnader og nyansettelser.

Tap på utlån og mislighold

Tap på utlån er 0,8 mill. kroner.

Brutto misligholdte engasjementer utgjør 29,3 mill. kroner som er 0,81 % av brutto engasjementer.

- Totalresultatet etter beregnet skatt utgjør 47,1 mill. kroner mot 44,0 mill. kroner forrige år.

Disponering av overskuddet

Styret foreslår at overskuddet på 47,1 mill. kroner disponeres slik:

- Overført gavefond 5,3 mill. kroner
- Overført til kundeutbytte 11,8 mill. kroner
- Overført sparebankens fond 30,0 mill. kroner

Kontantstrømoppstillingen

Kontantstrømoppstillingen viser netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter på 44,9 mill. kroner. Netto likviditetsendringer fra investeringsaktiviteter er på 34,6 mill. kroner, og netto likviditetsendring fra finansieringsaktiviteter er på -78,4 mill. kroner.

Egenkapital og soliditet

Bankens soliditet er tilfredsstillende. Kapitaldekningen utgjør 22,93 % (22,77 % i 2023) som er betydelig over myndighetenes kapitaldekningskrav.

Samlede fond er på 580,5 mill. kroner og utgjør 14,02 % (13,80 % i 2023) av forvaltningskapitalen pr. 31.12.2024.

Renteutviklingen

Ingen renteendringer fra Norges Bank i 2024

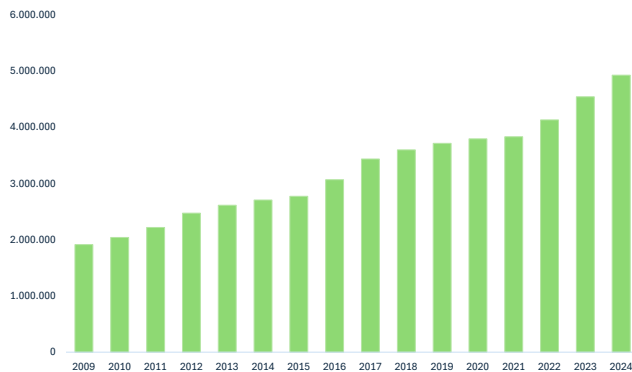
Risikostyring

Med risiko forstår vi alle forhold som kan hindre banken i å nå fastsatte strategier og mål. Helhetlig risikostyring er en prosess, gjennomført av styret, ledelse og ansatte anvendt i fastsettelse av strategi og på tvers av virksomheten og for å håndtere risiko slik at den er i samsvar med virksomhetens risikoappetitt og for å gi rimelig grad av sikkerhet for virksomhetens måloppnåelse (definisjon COSO). Risikostyring er et fokusområde og en viktig del av den strategiske styringen og styrets oppfølging av banken. Bankens har som et av sine hovedmål å ha en moderat risikoprofil.

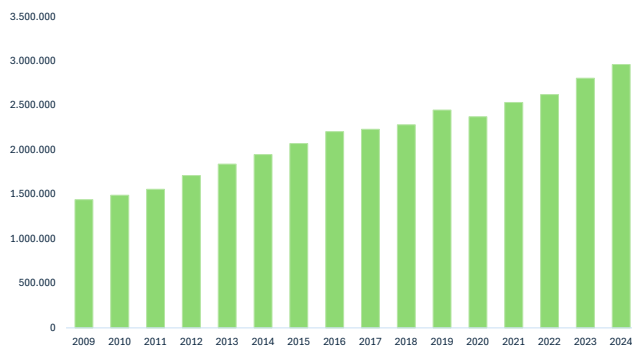
Vi fokuserer på strategisk og forretningsmessig risiko, finansiell risiko og operasjonell risiko. Bankens har en løpende prosess knyttet til overvåking og vurdering av de forskjellige risikofaktorer.

Etter styrets vurdering er bankens risikoeksponering i tråd med de retningslinjer som er trukket opp.

Utlån inkludert VERD 2009-2024 – beløp i hele tusen

Innskudd 2009-2024 – beløp i hele tusen

STRATEGISK RISIKO

Strategisk risiko er knyttet til risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Denne risikoformen aktualiserer behovet for å se fremover og sikre seg nødvendig kapital i forbindelse med igangsatte og planlagte satsinger. Vi legger stor vekt på å opprettholde den tillit og det gode renommé vi har i markedet. Den strategiske risikoen vil avdekkes gjennom løpende drøftelser i styret og administrasjon og gjennom periodiske evalueringer.

FINANSIELL RISIKO

Bankens finansielle risiko består hovedsakelig av kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko (rente-, kurs- og valutarisiko). Banken har som et av sine hovedmål å ha en lav risikoprofil. Bankens finansielle risiko avdekkes og styres gjennom månedlige oppgaver/rapporteringer.

Kredittrisiko

Kredittrisiko kan defineres som risikoen for tap som følge av at motpart ikke overholder sine forpliktelser, og at stilte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Kredittrisikoen er historisk sett den største risikoen i bankdriften. I vår utlånsprosedyre legges det stor vekt på betalingsevne og sikkerhet for å holde kredittrisikoen under kontroll. Vi oppdaterer kontinuerlig policy og håndbøker i henhold til Finanstilsynets retningslinjer/forskrifter. Kredittrisikoen overvåkes gjennom misligholdsrapportering, kredittkontroll og oppfølging av utsatte engasjementer.

Bedriftskundenes regnskaper innhentes årlig, og hvert kvartal går vi gjennom de engasjementene som vi definerer som utsatte. Styret får seg jevnlig forelagt rapporter over utsatte engasjementer.

Det vesentligste av vår virksomhet er konsentrert i Lillesandsområdet. Videre har vi til dels høy konsentrasjon av engasjementer mot lokale håndverksbedrifter.

Banken har i de senere år hatt lave tapskostnader, og ved utgangen av året var misligholdte lån fortsatt beskjedne. Vi har vurdert at nivået for tap fremover ikke vil overstige 0,10 % av brutto utlån i en 3-års-periode. Vi har ikke foretatt endringer av vår kredittrisikoprofil gjennom året. Ved eventuelle fremtidige endringer i denne, forventer vi at normale tap skal kunne dekkes av bankens ordinære driftsresultat.

I dag er det vår oppfatning at den samlede risiko innenfor dette området kan anses som forholdsvis lav.

Markedsrisiko

Renterisikoen i bankporteføljen er knyttet til tap i forbindelse med ulik bindingstid i forbindelse med bankens innskudds- og utlånsportefølje.

Banken har for tiden bare mindre beløp i innskudd og utlån med bundet rente – alle øvrige utlån og innskudd er gitt med flytende rente. Fastrentelån sikres ved behov med renteswapper. Dette medfører at det i hovedsak kan gjøres parallelle skift i rentenivået for innskudd og utlån. Bankens finansiering fra markedet fastsettes kvartalsvis i henhold til 3 måneders Nibor.

Styret har fastsatt retningslinjer for handel med verdipapirer, hvor det er lagt vekt på å ha en lav risikoprofil. Det kjøpes kun papirer med flytende rente, og bankens policy er at obligasjoner holdes til forfall. Varigheten av obligasjonsbeholdningen var pr. 31.12.2024 på 0,13 år.

Banken har også i 2024 bare i beskjeden grad vært eksponert i ikke-strategiske egenkapitalbevis og aksjer.

Renterisikoen innenfor nevnte områder vurderer vi ikke som betydelig. Bankens styre vurderer risikoen for tap på verdipapirplasseringene som tilfredsstillende.

Lillesands Sparebank har kun en beskjeden kontantbeholdning som er knyttet til kjøp og salg av reisevaluta, og risikoen i denne er liten. Vi har videre stilt garantier for et beskjedent antall valutalån.

Likviditetsrisiko

Lillesands Sparebank fikk i desember 2024 en 'BBB-' langsiktig kredittvurdering med stabile utsikter av Nordic Credit Rating.

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å kunne innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden ved dette øker drastisk. Nivået på institusjonens forvaltningskapital og kapitaldekning vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid. Banken er registrert på ABM (en alternativ markeds plass på børsen for notering og handel av obligasjoner og sertifikater).

Innskudd fra kunder er bankens viktigste og mest stabile finansieringskilde. Styret legger vekt på at forholdet mellom

innskudd fra kunder og utlån skal være tilfredsstillende. De tre største innskuddene er fra næringslivet og offentlig sektor og beløper seg til totalt 85,7 mill. kroner.

Banken har pr. 31.12.2024 hentet inn 450 mill. kroner fra penge- og kredittmarkedet, en reduksjon på 65 mill. kroner fra 2023. Det er overført 1516 mill. kroner i lån til Verd Boligkreditt AS, og banken har fortsatt en buffer av lån som er klargjorte og som kan overføres ved behov. Bankens gode resultat og solide kapitaldekning har bidratt til at nødvendig kapital har vært tilgjengelig også i 2024, og til akseptabel pris. For å redusere likviditetsrisikoen, er banken bevisst på å spre innlån på ulike løpetider, samtidig som låneopptakene er langsiktige.

Ved årsskiftet var innskuddsdekningen på 86,5 % mot 84,3 % i fjor.

Styret har fastsatt retningslinjer for likviditetsstyring. Vi benytter Finanstilsynets likviditetsindikator og det er lagt opp til at vi skal ligge i området lav eller moderat risiko. Vi har hatt en tilfredsstillende likviditetssituasjon gjennom året, samtidig som styret følger finansieringen av banken nøye.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Vi har fokus på at vi har den kompetansen som trengs samt å avdekke eventuell nøkkelmannsrisiko. En vesentlig del av den operasjonelle risikoen i banken er knyttet til bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi, tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering samt personvern. Risikoen avdekkes gjennom internkontroll og revisjonshandlinger. Risikoen vurderes som akseptabel.

RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

Styret har fastsatt prinsipper for internkontrollen i banken på de ulike aktivitetsområder og påsett at den er etablert i samsvar med lover og forskrifter. Styret har behandlet den årlige internkontrollrapporten og kan bekrefte at den etter styrets mening er gjennomført og dokumentert i henhold til CRR/CRD-forskriften.

Styret har i løpet av året gjennomgått og vurdert bankens risiko- og kapital-vurderingsprosess (ICAAP). ICAAP er en integrert del av styrets og ledelsens rutiner for overordnet styring og kontroll. Styret mener at banken har tilpasset seg regelverket på en god måte ut fra bankens størrelse og risikoprofil.

Offentliggjøring av finansiell informasjon etter CRR

Vi viser til CRR del 8 og kan opplyse at informasjon vedrørende Pilar III fremkommer på bankens hjemmeside.

ETIKK

Banken har utarbeidet egne etiske retningslinjer og legger stor vekt på å ha en høy etisk standard internt og i sin dialog med kunder. Disse retningslinjene legges ut offentlig via banken sin hjemmeside. Alle ansatte har gjennomgått kurs i etikk og vi mener at dette blir godt ivaretatt i banken.

Medarbeidere skal kjennetegnes ved en høy etisk standard. Dette innebærer at medarbeidere i situasjoner der de identifiseres med Lillesands Sparebank skal utvise en adferd som oppfattes som ærlig, tillitsvekkende og redelig. Adferden skal være i henhold til gjeldende lover, forskrifter, interne retningslinjer,

bransjenormer og de normer som ellers gjelder i samfunnet. Alle har et selvstendig ansvar for å utvikle og etterleve dette. Lillesands Sparebank arbeider med saker av stor betydning for enkeltmennesker, bedrifter og for lokalsamfunnet for øvrig. For å lykkes med vår visjon og målsetting må vårt arbeid og opptreden være tuftet på verdier som gir troverdighet, tillit og respekt hos alle vi kommer i kontakt med gjennom vårt arbeid.

ØKONOMISK KRIMINALITET

Hvitvasking og terrorfinansiering

Bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering er et samfunnsansvar som vi tar på største alvor. Derfor jobber vi målrettet for å beskytte våre kunder og for å unngå at banken (Lillesands Sparebank) blir utsatt for eller misbrukt til gjennomføring av økonomisk kriminalitet. For å klare dette gjennomfører vi en rekke tiltak, og våre retningslinjer og rutiner er blant annet basert på hvitvaskingsloven med tilhørende forskrifter og rundskriv fra Finanstilsynet. Hvitvaskingsloven pålegger oss å kjenne våre kunder, våre kunders transaksjonsmønstre og hvor midlene som inngår i kundeforholdene har sin opprinnelse. Vi er pålagt å utarbeide risikovurderinger og følge opp transaksjoner med høy risiko for hvitvasking eller finansiering av terror eller masseødeleggelsesvåpen. Transaksjoner som kan indikere hvitvasking er banken pålagt å rapportere til Økokrim.

Skatteunndragelse

Banken skal ikke investere i selskaper eller gi kreditt til kunder som organiserer sin virksomhet i såkalte skatteparadis eller som ikke rapporterer sin virksomhet i ethvert land de opererer i. Videre forventes det at bankens kunder er åpne om sine eierstrukturer, at de organiserer sin virksomhet på en slik måte at de gjenspeiler reell produksjon/verdiskapning, og ikke utnytter smutthull i lovverket for å unngå beskatning ved bruk av skatteparadis. Det innebærer også at selskapene har prosedyrer for iverksettelse av tiltak ved mistanke om at ansatte eller leverandører har gjort seg skyldige i tilrettelegging av skatteunndragelse.

Korrupsjon

Korrupsjon omfatter å bestikke eller ta imot bestikkløser i form av penger, gaver eller tjenester. Banken har nulltoleranse for korrupsjon. Det gjelder både innad i organisasjonen, hos bankens kunder, i selskaper banken investerer i, hos våre fondsleverandører og hos leverandører til bankens egne innkjøp.

Svindel

I 2024 har det vært en økende trend i Norge på at kunder blir utsatt for ulike typer svindel der fremgangsmåten er annerledes enn tidligere. Svindlere endrer stadig fremgangsmåte, noe som gjør at vi kontinuerlig må være på vakt og informerer bredt ut for å forebygge, samt ha god kompetansen internt for å forebygge.

PERSONAL OG ARBEIDSMILJØ

Ved utgangen av året var det ansatt 25 personer i full stilling og 4 personer på deltid. Dette innebærer at det er knyttet 27,3 årsverk til banken pr. 31.12.2024.

Vår målsetting er at vi skal opprettholde et arbeidsmiljø som er i samsvar med lover og regler for helse, miljø og sikkerhet. Samarbeidet med de ansatte i forskjellige utvalg har vært godt, og arbeidsmiljøet må betegnes som meget bra.

Banken har kollektiv pensjons- og ulykkesforsikring for de ansatte. Aldersgrensen er 70 år med mulighet for ansatte til å gå av med

AFP fra 62 år. Legeundersøkelse gjennomføres årlig og helsestilstanden blant de ansatte er god. Banken har tegnet egen helseforsikring for de ansatte. Sykefraværet er 3 % mot 7,1 % året før.

Bankens sikkerhetsutstyr blir jevnlig testet og sikkerhetsrutinene gjennomgått. Det har ikke vært personskader i løpet av året.

Banken er tilsluttet den nasjonale ordningen for autorisering av finansielle rådgivere. 7 av bankens ansatte er autoriserte finansielle rådgivere. 1 er autorisert som sensor i tillegg til AFR. 12 er autoriserte på kreditt. 11 er autoriserte som forsikringsrådgivere på personforsikring og 2 ansatte på skadeforsikring.

ÅPENHET

Banken er åpen og transparente om arbeidet med bærekraft. Grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er relevant for banken gjennom vår rolle i samfunnet som tilbyder av bank- og finanstjenester, gjennom innkjøp av varer og tjenester i forbindelse med vår virksomhet og ikke minst som arbeidsgiver. Med grunnleggende menneskerettigheter menes rettigheter alle mennesker har, uavhengig av nasjonalitet, alder, kjønn, legning, livssyn eller bosted. Menneskerettigheter er et sentralt element for å sikre gode, rettfærdige sosiale forhold som hensyntar likestilling, mangfold, utdanning og anstendig arbeid.

Lillesands Sparebank omfattes av Åpenhetsloven som stiller krav til gjennomføring av aktsomhetsvurderinger og redegjørelse av disse. Aktsomhetsvurderinger handler om å identifisere, forebygge, redusere og dokumentere vår håndtering av eventuell negativ innvirkning på anstendige arbeidsforhold og menneskerettigheter i vår virksomhet og hos våre leverandører. Risikovurderingen omfatter menneskene som berøres i de ulike leddene i leverandørkjeden. Det er nedfelt i vår strategi for bærekraft og samfunnsansvar at vi skal utføre særskilte aktsomhetsvurderinger for å sikre at grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold hensyntas. Det skal foretas aktsomhetsvurderinger årlig og vi skal ha en plan for løpende oppfølging av nye leverandører og forretningsforbindelser for å aktivt kunne sikre at vi har en ansvarlig verdikjede.

I Lillesands Sparebank har vi en overordnet målsetning om å aktivt og systematisk legge til rette for et godt arbeidsmiljø og minimere bankens og leverandørers negative miljøpåvirkning. Vi har egne retningslinjer for helse, miljø og sikkerhet som skal sikre at målene oppnås. Bankens etiske retningslinjer skal sørge for at vår drift er ærlig, tillitsvekkende og redelig, samt at atferden er i henhold til gjeldende lover, forskrifter, interne retningslinjer, bransjenormer og de normer som ellers gjelder i samfunnet. Risikoen for negativ påvirkning knyttet til brudd på menneskerettighetene, anstendige arbeidsforhold og rammeverk for klima og miljø er vurdert som lav internt i banken, men vi vil arbeide videre med å tydeliggjøre våre styrende dokumenter med hensyn til dette.

Banken har nylig gjennomført aktsomhetsvurderinger av leverandører og forretningsforbindelser. Disse er risikovurdert ut fra innkjøpsvolum, eksisterende kunnskap, geografisk risiko, bransjerisiko, produktisiko, risiko på virksomhetsnivå og tidligere identifisert risiko. Risikoen for manglete overholdelse av lovverket baserer seg på størrelsen av den negative påvirkningen eller

skaden, hvor omfattende det er og om skaden kan rettes opp i. Funn viser at våre ti største leverandører, som utgjør omtrent 70 prosent basert på innkjøpsvolum, har lav risiko på alle områder. Alle leverandørene våre holder til i Norge og har i hovedsak virksomhet i Norden, med noen få unntak som har virksomhet i den vestlige delen av Europa. Her anses risikoen for brudd på menneskerettighetene som lav. Vi har noen få leverandører med utkontraktert virksomhet i land med høyere risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, eller hvor det er sannsynlig at de kan ha sin verdikjede i risikoland. Vi har også noen leverandører i bransjer med høyere risiko, men hvor den totale risikoen likevel anses som lav på bakgrunn av undersøkelser og kjennskap til leverandørene. Dette er likevel noe vi vil arbeide videre med for å kontinuerlig forbedre, og vi planlegger å følge opp leverandører og forretningsforbindelser ved å utarbeide egne retningslinjer som regulerer hvordan vi ønsker at de skal forholde seg til ulike forhold knyttet til overholdelse av lovverket og stille konkrete spørsmål dersom det er tvil eller høy risiko for brudd.

LIKESTILLING OG MANGFOLD

Banken har som mål å arbeide for at det skal være full likestilling mellom kjønnene i hele organisasjonen. Banken har tilsluttet seg Kvinner i Finans Charter som skal bidra til å øke andelen kvinner i ledende posisjoner og i spesialistfunksjoner i Norge. Lillesands Sparebank har god likestilling i disse posisjonene i dag, men vi ser at det er viktig med kontinuerlig fokus på området. Ledergruppen består av to kvinner og en mann, og utvidet ledergruppe av tre menn og tre kvinner.

Blant rådgiverne har vi behov for å øke andelen menn, samt et ønske om å senke gjennomsnittsalderen. Vi har en målsetning om å ta ansvar vedrørende etnisitet og nedsatt funksjonsevne.

I vårt høyeste organ, generalforsamlingen, er det 12 kvinner og 8 menn. I styret er det to kvinner og fire menn.

Av bankens 29 ansatte er 17 kvinner og 12 menn. 3 kvinner og en mann arbeider deltid. Vi har ingen som jobber ufrivillig deltid, og har en snittlønn som ikke har hatt ulikheter mellom kvinner og menn. Årsverk med alle ansatte er 27,3

BÆREKRAFT

Gjennom hele vår historie har vi jobbet for at lokalsamfunnet skal ha de beste vekstvilkår og utvikle seg bærekraftig. Dette skal vi fortsette med, og det betyr å ta ansvar både for lokalmiljø og globalt miljø. Både banken og lokalsamfunnet står ovenfor betydelig omstilling for å nå målene om at Norge skal legge til rette for 55 % utslippskutt frem mot 2030 og bli et lavutslippsland innen 2050. Samtidig kan fysiske klimaendringer ha betydelige negative konsekvenser. For å imøtekomme dette må vi omstille oss til et samfunn hvor vekst og utvikling skjer innenfor naturens tålegrense samtidig som vi håndterer de negative konsekvensene klimaendringene medfører.

For å være den beste støttespilleren for våre kunder og interessenter, mener vi at det er viktig å starte med oss selv og ta ansvar for vår egen praksis. Vi har derfor valgt å tilknytte oss Miljøfyrtårn, og publiserer årlig våre rapporteringer. Prosessen innebærer grundig dokumentasjon på forhold knyttet til virksomhetsstyring, arbeidsmiljø, innkjøp, kredittarbeid,

ressursbruk, sirkulærøkonomi, klimagassutslipp og verdikjede. Miljøfyrtårn er anerkjent av EU, som vil si at ordningen har standard og kvalitet på linje med internasjonale merkeordninger. Det er viktig for banken å være Miljøfyrtårnsertifisert, ettersom dette er et tydelig kvalitetsstempel på arbeidet som gjøres innen klima, miljø og arbeidsmiljø. I det store bildet bidrar det til at vi reduserer miljøbelastningen og øker konkurransekraften. Et viktig mål for banken videre er å jobbe mer aktivt med Miljøfyrtårn gjennom hele året. Bankens ble sist resertifisert i 2023.

Innenfor rammene av sertifiseringen ønsker banken særlig å prioritere FNs klimamål 12 (Ansvarlig forbruk og produksjon) og 13 (Stoppe klimaendringene).

«Bærekraftig forbruk og produksjon handler om å gjøre mer med mindre ressurser. I dag forbraker vi mye mer enn hva som er bærekraftig for kloden. For eksempel går en tredjedel av maten som blir produsert bort, uten å bli spist.

For å sikre gode levekår for nåværende og fremtidige generasjoner må også hver enkelt forbruker endre livsstil. Det innebærer å minske ressursbruken, miljødeleggelsen og klimautslippene som et samfunn og som enkeltperson. På sikt vil dette føre til økonomisk vekst, begrense klimaendringer og øke livskvaliteten til mennesker på jorda.

Mengden klimagasser fortsetter å øke og klimaendringene skjer raskere enn antatt. Effektene av klimaendringene er synlige over hele verden. Den globale gjennomsnittstemperaturen har steget omtrent 1 °C siden den før-industriell tid, i tillegg fortsetter havnivået å stige. De fattigste rammes hardest. Land har levert nasjonale planer for reduksjon, men de er ikke omfattende nok.

Klimaendringer er et globalt spørsmål og kjenner ingen landegrensler. Det er viktig å begrense økningen av gjennomsnittstemperaturen til 1,5 °C dersom verden ønsker å slippe katastrofale konsekvenser i fremtiden. Vi må finne globale løsninger på en rekke områder. I tillegg til å kutte i utslipp og fange og lagre CO₂, må det satses mer på fornybar energi, nye industrielle systemer og endring i infrastruktur. I tillegg må vi investere i å verne, tilpasse oss og begrense skadeomfanget.»

Lillesands Sparebank ønsker å være et forbilde for hvordan vi mener næringslivet kan bidra til lokalsamfunnet. For å bygge opp om en sterk kultur, godt arbeidsmiljø og bærekraftig

forretningsdrift stiller vi strenge krav til våre interne prosesser. Overordnet målsetning er å aktivt og systematisk legge til rette for et godt arbeidsmiljø samt minimere bankens og leverandørers negative miljøpåvirkning. Bankens har utarbeidet egne retningslinjer for helse, miljø og sikkerhet som skal sikre at målene oppnås.

Vi skal legge til rette for bærekraftig vekst gjennom vår finansielle forvaltning. Vi skal gi god og ansvarlig rådgivning, tilby klimasmarte tjenester og vi skal ha klare krav og ønsker til hvilke kunder og prosjekter vi finansierer. Bankens finansierer mange ulike formål i lokalsamfunnet, både til privatpersoner og bedrifter. Gjennom å tilby bærekraftige produkter og stille krav til låntakere kan vi bidra til den omstillingen som trengs for å nå klimamålene. Dette innebærer at banken fastsetter kriterier og rutiner for engasjementer som er klima- og miljøvennlige, og utvikler låneprodukter som stimulerer til klima- og miljøsmart adferd. Bankens delte i 2024 ut Bærekraftspris for tredje gang. Lillesands Sparebank sin bærekraftspris utdeles årlig til et tiltak eller prosjekt som arbeider med bærekraftiltak i lokalsamfunnet. Som bidra positivt til bærekraftig utvikling, bidra til at hjertet av Sørlandet er et godt sted å bo, har en bærekraftig forretnings- eller driftsmodell, motivere andre aktører til å fokusere på bærekraft og er lokalt forankret i Lillesand, Grimstad eller Høvåg. Bærekraftsprisen skal inspirere og motivere til bærekraftig utvikling. Prisen skal fremheve lokale tiltak eller prosjekter som viser vei, er bevisste samfunnsaktører, og motiverer andre aktører til å sette søkelys på bærekraft.

Banken tilbyr grønne boliglån. I personmarkedet legger banken til rette for klimasmart adferd ved å tilby dette etter gitte kriterier. For eksisterende og nye kunder i bedriftsmarkedet, har banken utviklet en scoremodell for å avdekke ESG-risiko. Bankens finansierer seg ved innskudd fra kunder og ved innlån fra finansmarkedet. Vi har et grønt innlån i portefølje fra KFS. Gjennom å tilby klimasmarte spareprodukter og benytte grønn markedsfinansiering kan banken legge til rette for at kapital gjøres tilgjengelig for prosjekter som fremmer en bærekraftig fremtid. Dette innebærer at banken skal fastsette kriterier og rutiner for finansiering som er klima- og miljøvennlig, og utvikle innskudds- og finansieringsløsninger som stimulerer til klima- og miljøsmart adferd. Bankens arbeider for tiden med løsninger for innhenting av markedsfinansiering til klimavennlige formål. Lillesands Sparebank har et mål om å ta en rolle som kunnskapsformidler

innen bærekraft i møte med kunder, selskaper og bransjer. Vi har tro på at kompetanse, kunnskapsdeling og samarbeid er viktig for at vi sammen kan nå bærekraftsmålene. Dette vil vi arbeide med ved å øke kunnskapen internt og bidra til økt fokus på bærekraft hos våre kunder og i samfunnet.

Banken tilbyr forsikring gjennom Frende Forsikring, finansiering gjennom Brage Finans samt aksje- og fondshandel gjennom Norne Securities. Banken er også deleier i Verd Boligkreditt. Gjennom eierskap i disse selskapene skal vi ta en tydelig og aktiv posisjon for selskapenes arbeid med klimaendringer og bærekraftig utvikling. Dette gjelder spesielt produktene vi formidler i banken, men også selskapenes bærekraftsarbeid generelt. Banken forvalter egne midler ved plassering av overskuddslikviditet og egne investeringer. Bankens midler skal ikke plasseres i verdipapirer med negativ klima- og miljøpåvirkning.

Både globalt og nasjonalt er bærekraft høyt på agendaen, og bærekraftsutfordringene blir stadig mer komplekse. Banken har som del av finansnæringen stor påvirkningskraft på samfunnets grønne omstilling, gjennom allokering av ressurser og styring av finansielle midler. Banken anerkjenner denne viktige rollen, og ser på bærekraft som både en finansiell risiko og en forretningsmulighet. Vi må oppfylle nåværende og kommende lovkrav og forventninger, og parallelt med dette være fremoverlente og åpne for nye tilpasninger som kan gi økt konkurransekraft – både på kort og lang sikt.

For banken er ikke bærekraft bare en ansvarsfølelse, men også en del av vår identitet og kjernevirksomhet. Sparebankmodellen er i kraft av seg selv et viktig bidrag til en bærekraftig samfunnsutvikling. Som en betrodd sparebank i lokalsamfunnet har banken vesentlig påvirkningskraft, både gjennom drift og prosjekter vi engasjerer oss i. Dette er bidrag som kommer både privatpersoner, næringsliv og samfunnet for øvrig til gode.

Banken stiller strenge krav til seg selv og forbindelser i verdikjeden. Rapportering på Åpenhetsloven er en viktig del av dette arbeidet. Banken aksepterer ingen brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, verken i egen virksomhet eller hos våre samarbeidspartnere. Vi jobber kontinuerlig for å forbedre metoder for leverandøroppfølging, og ønsker å gjøre arbeidet mer risikobasert, slik at rapporteringen kan bli så treffsikker og pålitelig som mulig. Det er ikke registrert noen vesentlige brudd gjennom kartleggingen i 2024, og vi har gjennom arbeidet med Åpenhetsloven god kontroll på vår leverandørkjede.

Det regulatoriske landskapet er i sterk endring, og en viktig prioritet for banken er å gjøre riktige risikovurderinger og beslutninger for å imøtekomme lovkrav og forventninger. EUs rapporteringsdirektiv (CSRD), som ble vedtatt i norsk lov i november 2024, setter en tydelig ramme og spesifikke krav til kommende bærekraftsrapportering. Banken har i 2024 kartlagt

hvordan dette treffer vår virksomhet, og har som et første steg gjennomført en dobbel vesentlighetsanalyse, i prosess sammen med de andre bankene i Lokalbanksamarbeidet. Analysen inkluderer både finansiell vesentlighet og påvirkningsvesentlighet, og peker ut hvilke områder som er viktige for banken å rapportere på. Analysen skal forbedres årlig, og vil være et fundament for arbeidet som gjøres innen ESG i banken. Bankens styre og ledelse skal i større grad involveres i denne prosessen fremover.

Bærekraft er et dynamisk fagområde med stor endringsfrekvens, noe som gir behov for løpende kompetanseutvikling. Bankens ansatte har i 2024 gjennomført bærekraftskurs via KAN-finans. Banken har en positiv innstilling til ansattes initiativ til å øke egen kompetanse på fagområdet, og å ta i bruk relevante verktøy for å gjøre rådgivning og kundedialog relevant. Vi anser kompetanseheving som avgjørende for å kunne identifisere og forstå risiko på bankens vegne, men også for å kunne være en god sparringspartner i møte med våre kunder.

Bærekraft er ikke en isolert innsats, men heller en tverrfaglig øvelse som berører alle aspekter av vår virksomhet. Banken ser derfor behov for mer tverrfaglig samarbeid, både internt og eksternt. Eksternt i form av samarbeid med relevante samfunnsaktører, og internt i form av samarbeid med andre forretningsområder i banken. Banken deltar i et faglig nettverk sammen med andre banker i Lokalbanksamarbeidet, der vi jobber for å styrke vår konkurransekraft, dele ressurser og bygge kompetanse. På denne arenaen har banken både initiert og vært delaktig i en rekke tiltak, blant annet for å kunne møte framtidige myndighetskrav og for å sikre at vi er en best mulig sparringspartner for våre kunder i overgangen til lavutslippssamfunnet.

Fusjonen mellom LOKALBANK og DSS har tilført flere ressurser i Lokalbanksamarbeidets bærekraftsnettverk. Der er det satt ned arbeidsgrupper som skal jobbe dedikert med fire definerte forbedringsområder. Områdene er: 1) Datafangst og rapportering, 2) Kompetanseheving og strategi, 3) Marked og grønne produkter, og 4) Åpenhetsloven og leverandøroppfølging. Banken anser gode datakilder og høy datakvalitet som et spesielt viktig fokusområde fremover. Dette vil være avgjørende for å kunne gi en nøyaktig og meningsfull fremstilling av både egne og kunders fotavtrykk, og for å kunne iverksette tiltak rettet mot dette.

I tillegg utgjør klimarisiko en stadig større del av bankens totale risikobilde, og blir følgelig et viktig område fremover å prioritere. Klimaendringer påvirker banken direkte, men også indirekte gjennom eksponeringer til både private husholdninger og næringsliv. Klimarisiko må i større grad integreres i bankens risikovurderinger og kredittprosesser. Klimarisiko rapporteres i henhold til [Task Force on Climate-related Financial Disclosures \(TCFD\)](#)

Med disse prioriteringene og tiltakene ønsker vi å forme en bærekraftig fremtid for bankvirksomheten vår, sammen med våre kunder, ansatte og andre samarbeidspartnere.

EIERSTYRING

Som selvstendig, selveiende sparebank har vi ingen eiere som skal ha del i bankens overskudd. Etter at gaveutdelingen og avsetning til kundeutbytte er gjennomført, legges overskuddet til bankens fond og virker til beste for lokalsamfunnet.

Banken har som mål å være lokal, nær og personlig. Viktig for kundebehandlingen i banken er å dekke kundens behov, gi god rådgivning og følge etisk standard.

Sparebankens styringsstruktur følger av særskilte regler i Finansforetaksloven. Dette innebærer andre styringsorganer enn for aksjeselskaper. Vårt verdigrunnlag og forretningsidé med lokal forankring og samfunnsansvar er tuftet på bestemmelser i Finansforetaksloven og bankens vedtekter og betyr blant annet at eierstyringen utøves av generalforsamlingen som er sammensatt dels av innskytervalgte (12), dels av kommunalt oppnevnte (4), dels av ansatte (4).

I 2023 valgte banken å opprette et eget revisjons og risikoutvalg selv om det ikke er et krav ut ifra bankens størrelse. Risk Manager/Complianceansvarlig rapporterer direkte til styret.

Banken har kontrollmekanismer som sikrer at dens beslutninger treffes uavhengig og i samsvar med en klar risikostrategi og kredittpolicy. Disse er nærmere omtalt i denne beretningen.

LOKALBANK

LOKALBANK-samarbeidet ble opprettet 20. august 2024 etter at LOKALBANK-alliansen og De Samarbeidende Sparebankene (DSS) ble enig om å slå seg sammen. Fra denne datoen og ut desember 2024 ble det gjennomført et integrasjonsarbeid mellom DSS AS og LB Selskapet AS i forbindelse med en fusjon til sistnevnte selskap. Samarbeidet er basert på en kontraktsfestet samarbeidsavtale og er et strategiske samarbeid etter finansforetaksloven 17-11(2), mellom 16 frittstående og lokale sparebanker i Norge. Medlemsbankene i LOKALBANK-samarbeidet består per 31.12.2024 av:

Luster Sparebank, Voss Sparebank, Flekkefjord Sparebank, Søgne & Greipstad Sparebank, Spareskillingsbanken, Lillesands Sparebank, Aasen Sparebank, Askim & Spydeberg Sparebank, Drangedal Sparebank, Nidaros Sparebank, Selbu Sparebank, Sparebank 68° Nord, Sparebanken DIN Telemark, Stadsbygd Sparebank, Tolga – Os Sparebank, og Ørland Sparebank.

LB selskapet

Bankene i den gamle LOKALBANK-alliansen stiftet LB Selskapet AS i 2019. LB Selskapet AS er LOKALBANK-samarbeidets verktøy for å realisere de strategiske føringene for samarbeidet og ivaretar en rekke funksjoner i samarbeidet. Selskapet er et

spesialrådgivningsselskap som leverer tjenester til bankene i LOKALBANK-samarbeidet og andre banker i henhold til egne oppdragsavtaler. Selskapet har medarbeidere med betydelig spisskompetanse, og som arbeider tett med bankenes medarbeidere innenfor utvalgte fagområder. I tillegg leverer selskapet fellestjenester som depottjenester og økonomistøttefunksjoner til de bankene i alliansen som ønsker slike tjenester.

Selskapet er et non-profit selskap og har en eierskapsstruktur hvor medlemsbankene i Lokalbanksamarbeidet har lik eierandel i LB Selskapet AS. Administrerende direktør i LB Selskapet AS, i henhold til ansettelsesforhold, vil som administrerende direktør i LB Selskapet AS representere Lokalbanksamarbeidet og bankene i Lokalbanksamarbeidet etter nærmere avtale. Administrerende direktør i LB Selskapet vil i henhold til oppdragsavtale fungere som daglig leder i Lokalbanksamarbeidet. Per 31.12.2024 hadde LB Selskapet 41 medarbeidere (38.9 årsverk), hvorav ansatte fra det gamle DSS utgjorde 8 medarbeidere og årsverk.

Om grunnlag for samarbeidet:

LOKALBANK-samarbeidet skal være Norges foretrukne samarbeid for selvstendige lokalbanker. Formålet er å styrke konkurransekraften og sikre langsiktig lokal selvstendighet hos medlemsbankene, hvor de oppnår mest verdi og nytte i forhold til kostnaden. Dette gjennom realisering av storskalafordeler, tilgang på kompetanse, effektivisering og standardisering på tvers av medlemsbankene, og tilgang til relevante produkter. Fra dette er det tre viktige momenter:

Langsiktig lokal selvstendighet: Solide, gode og langsiktige lokalbanker har vært viktige for verdiskaping over hele landet i flere hundre år. Lokalbank har som hovedformål å understøtte den enkelte medlemsbanks arbeid for å sikre langsiktig, lokal sparebankdrift i sitt markedsområde. Det betyr at vi skal ivareta medlemsbankenes selvråderett og kontroll over strategiske og operasjonelle beslutninger. Medlemsbankene skal kunne opprettholde lokal og personlig tilstedeværelse for kunder og lokalsamfunnet slik at sparebanken kan fortsette å levere på sin forretningsmodell som relasjonsbank.

Styrket konkurransekraft: Lokalbank skal forsterke medlemsbankenes konkurransemessige posisjon og forhandlingskraft og gi bedre tilgang til, og innflytelse på, hvilke produkter og tjenester som tilbys kundene. Samarbeidet skal også gi medlemsbankene økt forhandlingsstyrke i direkteavtaler med tredjepartsleverandører av teknologi, digitale og andre finansielle tjenester. Medlemsbankene skal oppnå storskalafordeler rundt felles innkjøp, leveranser og tjenester for å gjøre den lokale driften mer konkurransedyktig. Lokalbank skal også bidra til styrket konkurransekraft gjennom bygging og tilgang til kompetanse, og å arbeide med effektivisering, standardisering og utvikling på tvers av medlemsbankene.

Mest verdig og nytte i forhold til kostnaden: Lokalbank skal være et kostnadseffektivt samarbeid, hvor vi samarbeider om det som «er nødvendig» og som gir et bidrag til medlemsbankene. Lokalbank blir ikke pålagt et konkret avkastningskrav og alle gevinster som oppnås i samarbeidet skal komme medlemsbankene til gode. Det vil alltid søkes paritet i forholdet mellom det den enkelte bank bidrar med, og det banken får tilbake av gevinster fra samarbeidet.

Samarbeidet er bygget på fire styringsprinsipper som er fundamentet for alle aktiviteter og beslutninger. Prinsippene er:

Bankdemokrati: I samarbeidet styrer vi etter prinsippet «én bank, én stemme». Alle medlemsbanker har lik innflytelse i alle beslutningsprosesser, med lik verdi og stemmerett uavhengig av størrelse.

Bankautonomi: Hver bank er selvstendig og bestemmer fullt ut over sin egen drift og utvikling. Den overordnede beslutningsmyndigheten sitter i den enkelte bank.

Banksentrisk: Det er bankene som sitter i førersetet i utviklingen av samarbeidet. Alt som gjøres av tiltak og samarbeid skal gagne medlemsbankene. Fellesskapet skal bidra til å føre kompetanse tilbake til bankene, for å styrke bankene.

Bankeierskap: Samarbeidet styrer etter forutsetningen om at hver bank skal ha direkte eierskap i produkt- og infrastrukturetselskaper. Medlemsbankene skal opptre koordinert og samlet utad for å sikre mest mulig innflytelsesmakt og verdiskaping.

Samarbeidet mellom medlemsbankene i LOKALBANK-samarbeidet er tuftet på gjensidig tillit, interesselikheter, og kultur for kunnskapsdeling. Førstnevnte handler om gjensidig tillit mellom medlemsbankene, med likeverd og involvering. Alle skal bli hørt – det er rom for diskusjon innad i samarbeidet, men utad skal vi snakke med én felles stemme. Gjensidig tillit betyr også at medlemsbankene har et felles ansvar for felles omdømme. Interesselikheter handler om å få best mulig utnyttelse og synergi fra samarbeidet, er det viktig at alle medlemsbankene vil fortsette å utvikle seg i samme retning som selvstendige, lokale relasjonsbanker. Medlemsbankene må «gå i takt» og søke størst mulig grad av standardisering bankene imellom og i samarbeid med tredjeparter. Kultur for kunnskapsdeling handler om at medlemsbankene må bidra til fellesskapet ved å investere både tid og ressurser. Vi er gjensidig «avhengig» av hverandre, noe som innebærer at vi må samhandle, dele informasjon, og bidra til å nå felles mål. Vi skal spille hverandre gode og dele erfaringer og kunnskap for å utvikle og styrke kompetansen og bankdriften i hver enkelt bank.

Om samarbeidsområdene:

LOKALBANK-samarbeidet har i fellesskap definert seks hovedområder som beskriver hva bankene forplikter seg til å

samarbeide om for å realisere gevinster gjennom standardisering, storskalafordeler og synergier. Disse samarbeidsområdene er:

- Teknologi og digitalisering
- Kompetanse og utvikling
- Virksomhetsstyring og fellestjenester
- Produkt og eierskap
- Innkjøp
- Rammebetingelser og samfunnsrolle

Under hvert samarbeidsområde er det overordnede føringer og premisser med beskrivelse av ulike nøkkelområder og definert grad av samarbeid. I tillegg er det utarbeidet informasjon om hva LB Selskapets rolle vil være innen de respektive nøkkelområdene.

LOKALBANK-samarbeidet skal ved bruk av bankenes ressurser, ansatte i LB Selskapet og kontinuerlig kunnskapsinnhenting skape et utviklingsorientert fagmiljø som evner å skape merverdi for lokalbanker og lokalsamfunn over hele landet. LOKALBANK-samarbeidet vil arbeide for et økt samarbeid mellom norske banker og har etablert samarbeid med produktselskaper og leverandører sammen med andre allianser og samarbeidskonstellasjoner.

I strategiperioden 2025-2027 er det definert fire fokusområder som skal sikre at LOKALBANK-samarbeidet bygger et sterkt samarbeid for alle medlemsbankene. Fokusområdene i de strategiske føringene er:

1. Felles teknologiløsninger for fremtiden
 - a. Felles kjernebankplattform og målbilde for teknologi
 - b. Løfte den digitale kunde- og ansattreisen
2. Verdiskapende kompetansearbeid
 - a. Standardiserte prosesser og risikoområder
 - b. Effektiv HUB-struktur som gir merverdi til medlemsbankene
3. Posisjonering for fremtidens lokalbanker
 - a. Sterkt og samlende banksamarbeid
 - b. Tydelig posisjon som det foretrukne samarbeidet for lokalbanker
4. Konkurransedyktige produkter
 - a. Forsterke kunde verdi i produktporteføljen
 - b. Strategisk eierstyring for å maksimere fremtidige verdier

Frendegruppen

Innen noen av disse samarbeidsområdene har LOKALBANK valgt å gå inn i et større og utvidet strategisk samarbeid. 23. januar 2024 ble Frendegruppen etablert av LOKALBANK, Sparebanken Vest, Sparebanken Sør, Sparebanken Øst, De samarbeidende sparebanker (DSS) og Varig. Frendegruppen skal bidra til å ytterligere styrke konkurransekraften og forhandlingsposisjonen til medlemsbankene i LOKALBANK-samarbeidet. Gruppen skal koordinere og utvikle samarbeidet mellom medlemmene, representere bankene på utvalgte områder og synliggjøre samarbeidet som et attraktivt alternativ til tett integrerte allianser. Gruppen vil være en paraplyorganisasjon uten mål om eget overskudd og hvor det er bankene selv som har direkte og valgfritt eierskap. De tilknyttede produktselskapene er Frende Forsikring, Brage Finans, Norne Securities, Balder Betaling, og Verd Boligkreditt.

Banken har sammen med øvrige av de tidligere DSS-bankene en avtale med TietoEVERY om leveranse av bankløsninger og drift av bankens IT-plattform. Samarbeidsavtalen sikrer bankene tilgang til nye, innovative og fremtidsrettede løsninger. Dette samarbeidet bidrar til å styrke bankens konkurransekraft gjennom felles forretningsutvikling og innkjøpsavtaler innen sentrale virksomhetsområder

LOKALBANKs IT-strategi er i størst mulig grad å benytte fellesløsninger framfor egenutvikling for å holde kostnadene lavest mulig. IT-kompetanse er styrket i alliansebankene, samtidig som LB Selskapet AS innehar medarbeidere med spisskompetanse innenfor IT-området.

Verd Boligkreditt AS – OMF finansiering

De 16 bankene i LOKALBANK er eiere av Verd Boligkreditt AS og benytter selskapet til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) med sikkerhet i deler av bankens boliglån.

Frende Forsikring AS – Skade og livforsikring

Bankene i LOKALBANK distribuerer skadeforsikring for Frende Forsikring og eier sammen med andre samarbeidspartnere morselskapet Frende Holding AS.

Brage Finans AS - Leasing og smålån

Bankene i LOKALBANK er også medeiere i Brage Finans AS som leverer leasing til bedriftsmarkedet og salgspantelån til privatmarkedet.

Balder Betaling AS - Betalingsområdet

Balder Betaling AS forvalter bankene eierandeler i Vipps. Gjennom dette indirekte eierskapet er vi med på å videreutvikle Vipps sammen med øvrige eiere og selskapet. Balder Betaling AS har i tillegg en koordinerende rolle overfor bankene knyttet til opplæring og distribusjon av produkter og tjenester, samt bistand med kompetanse innen betaling og ID-området.

Norne Securities AS - Sparing og plassering

Banken er deleier i Norne Securities som er en solid aktør som leverer produkter innenfor et bredt investeringsunivers på spareområdet.

I tillegg har banken avtale med Nordea Liv innenfor livsforsikring- og pensjonsområdet. Selskapet har meget gode tekniske løsninger og scorer høyt på kundetilfredshet.

DNB

Banken har i flere år hatt avtale med DnB om kontokreditt, avregning og utenlandsbetalinger.

EXBO SØRLANDET AS – Eiendomsmegling

Exbo Sørlandet AS har siden oppstarten vokst til å bli en betydelig eiendomsmegler på Sørlandet. Exbo ble etablert i 2004 og var i mange år en privateid meglerkjede med kontorer fra Mandal til Arendal samt Hovden.

I 2016 inngikk Exbo et samarbeid med Lillesands Sparebank og Søgne og Greipstad Sparebank. Høsten 2017 kjøpte disse to bankene seg inn på eiersiden. Våren 2018 ble det så inngått en samarbeidsavtale med Flekkefjord Sparebank om et samarbeid. Samarbeidet var vellykket og i 2020 kom derfor også Flekkefjord Sparebank med på eiersiden. De tre bankene eier nå selskapet 100%.

Hvert år selger Exbo ca. 1000 små og store perler på Sørlandet. Exbo er blant de 3 store meglerne i landsdelen. Selskapet har syv lokalkontorer fra Lyngdal i Vest til Arendal i Øst.

Økonomiske utviklingstrekk i 2024 og utsikter for kommende år

2024 ble året da de høye rentene i internasjonal økonomi for alvor begynte å bringe inflasjonen ned. Da ble det også rom for å begynne å kutte rentene. Den amerikanske sentralbanken kuttet sin styringsrente med ett prosentpoeng i løpet av året, og den ligger nå i intervallet 4 ¼ - 4 ½ %. Den europeiske sentralbanken (ECB) kuttet også sin rente med ett prosentpoeng, og den ligger nå på 3 %. I Sverige har inflasjonen kommet inn under inflasjonsmålet, og den svenske økonomien sliter med høy arbeidsledighet. Riksbanken, den svenske sentralbanken, har derfor kuttet renten med hele ett og et halvt prosentpoeng til 2,5 %.

I både Eurosonen og i USA er prisveksten ved utgangen av 2024 kun marginalt over inflasjonsmålet. Selv om inflasjonen er lik i Eurosonen og i USA, var imidlertid den økonomiske utviklingen svært forskjellig. Mens den økonomiske veksten i USA var nesten 3 % i 2024, var den i Eurosonen under 1 %.

Vekst forskjellen mellom Eurosonen og i USA har vart i mange år, og har ført til stor bekymring for at Europa mister økonomisk terreng relativt til USA. Den sterke økonomiske utviklingen i USA, og den svake i Europa, forklarer at renten i Europa er over 1 prosentpoeng lavere enn i USA, til tross for lik inflasjon i de to økonomiene.

Fremover forventes veksten i USA fortsatt å være høyere enn i Eurosonen, selv om denne forskjellen i vekst anslås å være lavere fremover enn den har vært bakover. En usikkerhet er hvordan den økonomiske politikken til den nye administrasjonen i USA vil påvirke vekst og renteutvikling. I de siste månedene i 2024 steg markedsrentene i USA på en forventning om at med Trump som president vil det bli høy etterspørsel drevet av en ekspansiv finanspolitikk, samt innføring av toll på import.

Både høy økonomisk aktivitet og høyt prispress trekker i retning av at renten i USA fremover blir holdt høyere enn en tidligere har sett for seg. I Europa er rentebildet mer blandet, fordi den økonomiske utviklingen her kan svekkes av at eksporten til USA går ned. Det vil kunne føre til at renteforskjellen mellom USA og Europa øker.

Det internasjonale rentenivået får betydning for renteutviklingen i Norge. Norge var i rentesammenheng et unntaksland i 2024, hvor styringsrenten ble holdt uendret på 4,5 % gjennom hele året. Inflasjonen her hjemme har fortsatt å falle. Konsumprisene økte med 3,1 % i hele 2024, men inflasjonen var fallende gjennom året. Tolvmånedersveksten i desember var nede på 2,2 %. Men konsumprisveksten justert for avgiftsendringer og uten energipriser, som er det målet Norges Bank bruker når de setter renten, var fortsatt på 2,7% i desember.

Det har i Norge vist seg vanskelig å få presset inflasjonen ned det siste prosentpoenget slik at inflasjonsmålet på 2 % nås. Det har bidratt til å holde det norske rentenivået oppe.

Utviklingen i valutakursen har også holdt det norske rentenivået oppe. Kronen har svekket seg mye de siste årene, og selv om denne utviklingen roet seg i 2024, svekket kronen seg også i fjor med i overkant av 3 %. En svak krone bidrar til høye importpriser, som presser den norske inflasjonen høyere enn den ellers ville vært. Norges Bank vil da respondere med å holde renten oppe. Det øker attraktiviteten av å plassere i norske kroner, og hinder dermed en ytterligere svekkelse av valutakursen.

Norges Bank har også holdt styringsrenten oppe i 2024 på grunn av sterk utvikling i den økonomiske aktiviteten. På tross av høy styringsrente har arbeidsledigheten holdt seg lav, og var ved utgangen av året på 2,1 %.

Men det er stor forskjell i aktivitetsnivået i ulike næringer. Leverandørindustrien har nytt godt av oljeskattepakken, som har gitt høye investeringer i oljesektoren og høyt aktivitetsnivå i tilstøtende næringer og regioner. På den annen side har utviklingen i bygg- og anleggsnæringen vært meget svak. I løpet av de siste to årene har boliginvesteringene falt med 30 %, det største fallet på 30 år. Denne næringen har i stor grad betalt prisen for at rentene har blitt holdt oppe på grunn av et høyt aktivitetsnivå i andre deler av norsk økonomi.

Rentene i Norge ligger an til å falle i 2025. Etter alt å dømme vil Norges Bank senke styringsrenten med 0,25 prosentpoeng i slutten av mars. I den pengepolitiske rapporten som kom i desember 2024 anslår Norges Bank at det totalt blir tre rentesenkinger på 0,25 prosentpoeng i 2025. Men en stor usikkerhet er om den norske rentenedgangen vil bli dempet av et høyere rentenivå i USA på grunn av den økonomiske politikken til den nye amerikanske administrasjonen.

Det ser likevel ut til at eiendoms- og boligmarkedet har passert bunnen. Det er stor aktivitet i bruktboligmarkedet, og prisveksten på boliger har tatt seg opp. Fremover er det ventet god vekst i private inntekter og lavere gjelds- og rentebelastning. Igangsetting av nye boliger ser imidlertid fortsatt ut til å ligge lavt, men ventes å ta seg opp etter hvert som boligprisene stiger.

Et mål for utlånsvekst i bankens personmarked på 8% er meget ambisiøst sett i lys av makrobildet, økt konkurranse og økt kundemobilitet. Bankens posisjon innenfor bedriftsmarkedet er god, og posisjonen er ventet å holde seg i 2025. Vi forventer at det for noen bedrifter innenfor bygg og anlegg, eiendom og deler av detaljhandelen vil utvikling og vekst være mer krevende. Mislighold og tap har vært lavere enn forventet i 2024 men vil trolig bli høyere enn det som har vært tilfelle de siste årene etter hvert som endringene i makrobildet materialiserer seg i større grad hos bedriftene. Med modellavsetninger, god drift og solid egenkapital er banken godt rustet til å møte mer utfordrende markedsforhold. Volatiliteten i kapitalmarkedet ventes å fortsette. Dette påvirker finansresultatene i både banken og tilknyttede selskaper.

Styret legger vekt på at banken skal være kapitaleffektiv, men samtidig godt kapitalisert for å kunne håndtere svingninger i bankens rammebetingelser. Utdelingene vil naturligvis tilpasses bankens resultater, vekstambisjoner og regulatoriske krav.

Styret og bankens ledelse har sammen med de ansatte strategi kontinuerlig på dagsorden og denne vil bidra til å styrke bankens posisjon ytterligere i tiden fremover. Det er også vedtatt en ny strategi i Lokalbank samarbeidet som støtter opp under denne. Den senere tiden har strukturendringer innen sparebanksektoren vært stor. Sparebanker fusjonerer, banker beveger seg mellom alliansene og en større forsikringsfusjon har blitt en realitet. Lillesands Sparebank står stødig på egne ben, og bankens utvikling de senere årene viser at banken er en attraktiv aktør i markedet med vekst god over snittet.

Styret legger vekt på at Lillesands Sparebank skal være en selvstendig og uavhengig sparebank også fremover. Imidlertid vil banken orientere seg bredt i aktuelle prosesser dersom det støtter opp under bankens strategiske fundament.

TAKK

Styret vil rette en hjertelig takk til våre kunder og øvrige samarbeidspartnere for deres oppslutning om banken i 2024. Vi vil også takke alle ansatte for flott innsats og godt samarbeid i året som er gått.

Lillesand, 27. februar 2025

I styret for Lillesands Sparebank

Elektronisk signert i Admincontrol

Harald Jacobsen
leder

Inger Vollstad
nestleder

Knut Harald Kvifte

Heikki Erling Systad

Siv Wiken

Niklas Grønning
ansattes representant

Anne-Grethe Knudsen
adm. banksjef

RESULTATREGNSKAP

01.01.24 – 31.12.24

Beløp i hele tusen

	Note	2024	2023
Renteinntekter og lignende inntekter	5	220.050	178.797
Rentekostnader og lignende kostnader	5	133.541	95.333
Netto renteinntekter	5	86.509	83.464
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	6	17.489	14.222
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	6	692	386
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	6,18	6.336	7.947
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	3,7,14,17	14.661	6.207
Andre driftsinntekter	6	327	314
Lønn og andre personalkostnader	9,10,30	32.770	29.727
Andre driftskostnader	10	33.702	29.692
Av-/nedskrivninger, verdiendringer og gevinst/tap på ikke-finansielle eiendeler	19	-1.967	1.099
Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	3,11	762	1.336
Resultat før skatt		59.362	49.913
Skatt på resultat	12	12.477	6.111
Resultat etter skatt		46.885	43.802
Resultat før andre inntekter og kostnader		46.885	43.802
Andre inntekter og kostnader			
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	8	145	31
Andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultatet			
Øvrige andre inntekter og kostnader		133	187
Skatt på andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultatet		-36	-54
Sum andre inntekter og kostnader		242	163
Totalresultat for regnskapsåret		47.128	43.965

BALANSE

01.01.24 – 31.12.24

Beløp i hele tusen

EIENDELER

	Note	2024	2023
Kontanter og kontantekvivalenter	13	84.178	83.033
Utlån til og fordringer på kredittinst. og finansieringsforetak	3,13,32	246.562	192.127
Utlån til og fordringer på kunder	3,11,13,14,16	3.415.466	3.321.858
Rentebærende verdipapirer	3,14,21	179.879	177.619
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	3,14,17	156.925	171.829
Eierinteresser i tilkn.selsk. og fk virk.	18	21.874	21.887
Varige driftsmidler	19	24.937	22.685
Andre eiendeler	12,13	11.519	5.297
Sum eiendeler		4.141.339	3.996.337

GJELD OG EGENKAPITAL

	Note	2024	2023
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	13,15	101.668	81.463
Innskudd og andre innlån fra kunder	13,20	2.960.847	2.807.481
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	13,15,21	452.403	517.771
Annen gjeld	22	31.527	28.457
Avsetninger	3,8,12,22	14.392	9.819
Sum gjeld		3.560.838	3.444.992
Fond for urealiserte gevinster		44.638	45.396
Sparebankens fond	32	518.804	488.776
Gavefond		17.059	17.173
Sum opptjent egenkapital	24	580.501	551.345
Sum egenkapital		580.501	551.345
Sum gjeld og egenkapital		4.141.339	3.996.337

Lillesand, 27. februar 2025 - i styret for Lillesands Sparebank

Elektronisk signert i Admincontrol

Harald Jacobsen
Leder

Inger Vollstad
Nestleder

Knut Harald Kvifte

Siv Wiken

Heikki Erling Systad

Niklas Grønning
Ansattes representant

Anne-Grethe Knudsen
Adm. banksjef

ENDRING I EGENKAPITAL

Beløp i hele tusen

	Fond for urealiserte gevinster	Sparebankens fond	Gavefond	Egenkapital
Egenkapital pr. 01.01.2023	45.757	461.299	17.561	524.618
Overført fond for urealiserte gevinster	-361			-361
Årsresultat		37.314	7.500	44.814
Avsatt til kundeutbytte		-10.000		-10.000
Andre inntekter og kostnader		163		163
Belastet gavefondet			-7.889	-7.889
Egenkapital pr. 31.12.2023	45.396	488.776	17.172	551.345
Overført fond for urealiserte gevinster	-758			-758
Årsresultat		41.586	5.300	46.886
Avsatt til kundeutbytte		-11.800		-11.800
Andre inntekter og kostnader		242		242
Belastet gavefondet			-5.414	-5.414
Egenkapital pr. 31.12.2024	44.638	518.804	17.058	580.501

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Beløp i hele tusen

	Note	2024	2023
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Renteinnbetalinger på utlån til kunder	5	196.539	162.592
Inn-/utbetalinger på utlån til kunder	5	- 84.078	- 140.417
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	5	- 94.698	- 67.626
Inn-/utbetalinger på innskudd fra kunder	5	153.366	185.563
Netto rentebetalinger på lån/innskudd fra kredittinstitusjoner og sentralbank	5	8.310	6.443
Netto inn-/utbetaling av lån/innskudd til/fra kredittinstitusjoner	5	- 59.409	- 9.722
Renteinnbetalinger på sertifikater og obligasjoner	5	6.864	5.214
Kjøp og salg av sertifikater og obligasjoner	7	- 2.753	6.154
Andre innbetalinger	6	12.166	16.639
Driftsutbetalinger	10	- 68.386	- 58.333
Periodens betalte skatt	12	- 7.630	- 6.373
Betalt kundeutbytte		- 10.900	- 7.811
Betalte gaver		- 5.413	- 7.889
Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter (A)		43.978	84.436
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Utbetaling vedr. kjøp av varige driftsmidler	19	- 2.598	- 4.278
Innbetaling ved salg av varige driftsmidler	17	2.412	-
Kjøp og salg av aksjer	17	28.469	20.599
Utbytte fra aksjer	17	6.336	4.760
	18		- 4.000
Likviditetsendring vedr investeringer (B)		34.619	- 24.117
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Innbetalinger ved utstedelse av verdipapirgjeld	21	-	199.825
Innbetalinger ved salg av egne obligasjoner		-	-
Utbetalinger ved innfrielse av verdipapirgjeld	21	- 65.857	- 236.428
Renteutbetalinger og over-/underkurs på verdipapirgjeld	21	- 26.672	- 20.426
Inn/utbetalinger på ansvarlig lån		-	-
Renteutbetalinger på ansvarlig lån		-	-
Inn/utbetalinger på lån fra kredittinstitusjon		20.000	-
Renteutbetalinger på lån fra kredittinstitusjon		- 4.923	-
C Netto likviditetsendring fra finansieringsaktiviteter - note 20		77.452	- 57.029
Sum endring likvider (A+B+C)		1.144	3.290
Likviditetsbeholdning 1.1		83.033	79.743
Likviditetsbeholdning pr 31.12		84.178	83.033
Likviditetsbeholdningen består av:			
Kontanter og fordringer på sentralbanken	13	84.178	83.033
Likviditetsbeholdning		84.178	83.033

Likviditetsbeholdningen består av kontanter, innskudd i Norges Bank og kortsiktige utlån og fordringer på kredittinstitusjoner.

NOTER

BANKENS ÅRSREGNSKAP ER UTARBEIDET I OVERENSSTEMMELSE MED REGNSKAPSLOVEN, FORSKRIFT OM ÅRSREGNSKAP FOR BANKER, ØVRIGE LOVER OG BESTEMMELSER FOR SPAREBANKER OG GOD REGNSKAPSSIKK FOR ØVRIG. DET ER UNDER DEN ENKELTE NOTE REDEGJORT FOR DE BENYTTETE REGNSKAPSPRINSIPPER. ALLE TALL ER OPPGITT I 1000 KRONER SÅ FREMT DET IKKE ER ANGITT NOE ANNET.

NOTE 1 GENERELL INFORMASJON

Lillesands Sparebank er en selvstendig sparebank lokalisert i Lillesand. Banken tilbyr banktjenester for person- og bedriftsmarkedet med hovedvekt på Lillesand kommune og tilgrensende kommuner.

Årsregnskapet for 2024 ble godkjent av styret 27. februar 2025.

NOTE 2 SAMMENDRAG AV VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av regnskapet. Disse prinsippene er benyttet konsekvent i alle perioder dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med forskrift om årsregnskap for banker mv § 1-4 (2) b) i samsvar med IFRS med mindre annet følger av forskriften.

Utarbeidelse av regnskap i samsvar med forskriften krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av bankens regnskapsprinsipp at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for regnskapet, er beskrevet i note 3.

Banken har i tråd med Forskriftens § 7-2 valgt å fravike følgende notebestemmelser under IFRS:

- IFRS 13. Det gis i stedet opplysninger om virkelig verdi i samsvar med forskriftens § 7-3
- IFRS 15.113-128
- IAS 19.135 litra c og IAS 19.145-147

Banken har valgt å regnskapsføre utbytte i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.

Nye og endrede standarder som er tatt i bruk av banken i 2024

Banken har ikke tatt i bruk nye eller endrede standarder i 2024 som har hatt vesentlig betydning for regnskapet.

Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor banken ikke har valgt tidlig anvendelse

Vedtatte standarder og fortolkninger med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt er ikke vurdert å ha vesentlig betydning for banken og er derfor ikke nærmere omtalt her.

Inntektsføring

Renteinntekter inntektsføres ved bruk av effektiv rentes metode. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer, samt eventuelt restverdi ved utløpet av forventet løpetid.

Inntektsføring av renter etter effektiv rentes metode benyttes for balanseposter som vurderes til amortisert kost og til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader. For rentebærende balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet inntektsføres den nominelle renten løpende, mens verdiendringer regnskapsføres som «Netto verdiendringer og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter».

Renteinntekter på engasjementer i trinn 3 i tapsmodellen beregnes som effektiv rente av nedskrevet verdi. Banken inntektsfører renter basert på brutto bokførte verdier på lånene som inngår i trinn 1 og 2.

Inntekter fra gebyrer og provisjoner knyttet til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtjenester resultatføres over den perioden tjenesten ytes.

Utbytte fra aksjeinvesteringer resultatføres på det tidspunkt utbyttet er vedtatt på generalforsamlingen.

Innregning og fraregning av finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres på det tidspunkt banken blir part i instrumentets kontraktsmessige betingelser. Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet. Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og banken i hovedsak har overført risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Klassifisering og etterfølgende måling av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter blir ved første gangs innregning klassifisert i en av følgende målekategorier:

Finansielle eiendeler:

- Amortisert kost (AMK)
- Virkelig verdi med verdiendring over resultatet (FVPL) eller
- Virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader (FVOCI)

Finansielle forpliktelser:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet
- Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

Finansielle eiendeler klassifiseres basert på en vurdering av bankens forretningsmodell for styring av eiendelene og instrumentets kontraktsmessige kontantstrømmer.

Finansielle eiendeler med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer, måles til amortisert kost.

Finansielle eiendeler med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og å selge, måles til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader. Renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presenteres i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over andre inntekter og kostnader skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene.

Tapsnedskrivninger

Etter IFRS 9 skal tapsnedskrivninger innregnes basert på forventet kreditttap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er også ubenyttet kreditt, lånetilsagn og finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kreditttrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kreditttrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring, er avsetningene basert på 12-måneders forventet tap («trinn 1»). 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kreditttrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, men det ikke foreligger objektive bevis på tap, er avsetningene basert på forventet tap over hele levetiden («trinn 2»). Hvis kreditttrisikoen har økt vesentlig og det foreligger objektive bevis på verdifall (mislighold), avsettes for forventet tap over levetiden («trinn 3»).

Uavhengig av dette kan en anta at kredittrisiko ikke har økt vesentlig siden førstegangsinnregning dersom det finansielle instrumentet anses å ha en lav kredittrisiko på rapporteringstidspunktet. Banken har benyttet unntaket om lav kredittrisiko for balansepostene «Kontanter og kontantekvivalenter» og «Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak».

Kontanter og kontantekvivalenter

Bankens «Kontanter og kontantekvivalenter» er utelukkende kontanter samt fordringer mot Norges Bank. Norges Bank er ratet AAA hos Moodys og AAA/A-1+ fra S&P og har dermed lav kredittrisiko, og banken gjør følgelig ikke noen tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

Utlån til og fordringer til kredittinstitusjoner og finansieringsforetak

«Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak» er mot norske finansinstitusjoner med god rating og er dermed vurdert til å oppfylle standardens presumpsjon om lav kredittisiko. Banken vurderer at dette sammenholdt med LGD vil gi uvesentlige tapsavsetninger og en har derfor ikke foretatt tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

Utlån til og fordringer på kunder

Etter bestemmelsene i IFRS 9 har banken valgt tapsgradsmetoden for å estimere forventet kreditttap. Ved bruk av tapsgradsmetoden deles utlånsporteføljen inn i segmenter med felles kredittisiko-egenskaper og forventet tap utledes i utgangspunktet fra historiske tapstall for de ulike segmentene.

Banken har delt utlånsporteføljen i to segmenter: engasjementer mot næringsliv og engasjementer mot privatpersoner. Lån til personlig næringsdrivende er plassert i førstnevnte segment.

Banken har historisk hatt lave tap i begge segmentene, og dette medfører at det er utfordrende å utarbeide valide tapsestimater basert på egen tapshistorikk. Usikkerhet knyttet til markedene både for næringsseidendom og boligeidendom tilsier at banken må forvente noe høyere tap enn historikken tilsier. For å ta hensyn til engasjementenes iboende risiko har banken valgt å ta utgangspunkt i norske sparebankers netto bokførte tap i perioden 1995-2023. Banken har historisk hatt noe lavere tap enn landsgjennomsnittet, og forutsetter i at netto bokførte tap samlet for banken vil utgjøre 0,10 % av brutto utlån ved normale makroforhold.

Benyttede tapsgrader for næringssegmentet er 0,26 % og tilsvarende 0,04 % for privatsegmentet gitt normale økonomiske tider. Det er tilsvarende fastsatt tapsgrader for oppgangstider og moderate nedgangskonjunkturer. For å ta hensyn til at tap kan bli forholdsvis mye høyere i en alvorlig nedgangskonjunktur er det også fastsatt egne tapsgrader som gjenspeiler dette. Tapshistorikk og tapsgrader i ulike scenarier blir evaluert årlig og vedtatt av bankens styre.

Hvilke tapsgrader som skal anvendes over tidshorisonen i tapsmodellen bestemmes av ledelsens beste anslag på den fremtidige makroøkonomiske utviklingen på balansedagen. Banken benytter SSBs prognoser for arbeidsledighet, utlånsrente på rammekreditter, BNP for Fastlands-Norge samt boligpris som utgangspunkt for ledelsens vurdering av makropåvirkning i modellen. Tapsgrader, oppside- og nedsidescenarier med tilhørende sannsynligheter gitt forventet makrosituasjon anvendes deretter på forventet eksponering gjennom levetiden i de ulike segmentene.

Banken har beregnet forventet levetid for utlån basert på historiske tall for segmentenes nedbetaling. Nedbetalinger i denne sammenheng innebærer avdragsbetalinger, innfrielse og refinansiering. Banken har også tatt hensyn til at kunder i de svakeste risikoklassene har lavere sannsynlighet for førtidig innfrielse og refinansiering. Banken regner inn eksponering over kommende 15 år for utlån basert for total forventet nedbetaling.

Levetid for løpende kreditter er basert på historikk og vurderinger om perioden banken vil være eksponert for

kredittrisiko, og forventede tap ikke ville blitt begrenset av kredittrisiko-håndteringstiltak i segmentene.

Forutsetninger og parametere som er benyttet på balansedagen er vist i note 11.

Trinn 1 Ved første gangs regnskapsføring beregner banken et dag-1 tap, tilsvarende 12 måneders forventet kredittap. Trinn 1 omfatter alle finansielle eiendeler som ikke har en vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning. Avsetningen for tap tilsvarer neste 12 måneders forventede tap. Alle lån og fordringer som ikke er overført til trinn 2 eller 3 er plassert i denne kategorien.

Trinn 2 Omfatter lån og fordringer som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis på tap. For disse eiendelene avsettes det for forventet tap over hele den forventede levetiden. Banken har definert at vesentlig økning i kredittrisiko ved utlån til kunder inntreffer dersom betaling er forsinket med 30 dager eller mer, og/eller der hvor svekket betjeningsevne avdekkes i bankens risikomodeller gjennom økning på to risikoklasser. Lån med betalingslettelse medfører klassifisering i minimum trinn 2. Renteinntekter knyttet til utlån i trinn 1 og trinn 2 blir beregnet effektivrentemetoden basert på den brutto balanseførte verdien av utlån.

Trinn 3 Består av misligholdte utlån og fordringer. For disse eiendelene avsettes det også for forventet tap over hele den forventede levetiden. Banken gjennomgår jevnlig misligholdte engasjementer og foretar ved behov nedskrivning ved bruk av kontantstrømmetoden. I kontantstrømmetoden blir kundens fremtidige kontantstrømmer estimert, inkludert realisering av eventuelle sikkerheter. Differansen mellom nåverdien av fremtidige kontantstrømmer og balanseført engasjement utgjør tapsavsetningsbeløpet.

Lånene i trinn 3 er presentert netto i balansen og renteinntekter på utlån i blir beregnet basert på netto balanseført verdi.

Lån som er i trinn 2 eller 3 kan ikke reklassifiseres til et lavere trinn før etter minimum 3 måneder etter at de er erklært friske igjen.

Mislighold

Ved vurdering av hva som utgjør mislighold legger banken til grunn retningslinjer fra European Banking Authority om hvordan banker skal anvende misligholdsdefinisjon i kapitalkravsforordningen samt presiseringer i CRR/CRD IV-forskriften.

Et engasjement regnes som misligholdt når et betalingskrav er forfalt mer enn 90 dager og beløpet er vesentlig (betalingsmislighold), eller dersom det er usannsynlig at kunden vil være i stand til å innfri alle forpliktelsene sine ("unlikelihood to pay").

Grenser for vesentlig beløp er 1.000 kr. for personkunder/masse-markedeksponeringer og 2.000 kr. for foretak. For at betalingsmislighold skal inntreffe må samtidig misligholdt beløp overstige 1 % av kundens engasjement. Det er også innført smitte- og karanteneregler.

Dette er i samsvar med standarden presumpsjon på at det foreligger et mislighold hvis de kontraktuelle kontantstrømmene

er mer enn 90 dager etter forfall og/eller for kunder hvor det foreligger objektive indikasjoner på verdifallet som følge av én eller flere hendelser som har funnet sted etter førstegangsinnregning av eiendelen.

Det vil være tilfeller der vesentlig betalingsmislighold over 90 dager ikke er årsak til verdifallet. Isteden kan den samlede virkningen av en eller flere andre hendelser ha vært årsak til verdifallet ("unlikelihood to pay"). Objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av eiendeler har falt i verdi inkluderer observerbare opplysninger som banken blir oppmerksom på ved følgende hendelser:

- vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller debitor,
- kontraktsbrudd, for eksempel mislighold eller manglende betaling av forfalte renter eller forfalt hovedstol,
- når banken, av økonomiske eller juridiske grunner knyttet til låntakers finansielle vanskeligheter, gir låntaker en innrømmelse som långiver ellers ikke ville ha vurdert,
- når det blir sannsynlig at låntaker vil gå konkurs eller utsettes for en annen form for finansiell omorganisering.

Konstatering av tap

Konstatering av tap (fraregning av balanseført verdi) foretas når banken ikke har rimelige forventninger om å gjenvinne et engasjement i sin helhet eller en del av den. Kriterier når dette skal gjøres er blant annet

- ved avsluttet konkurs i selskaper med begrenset ansvar,
- ved stadfestet akkord/gjeldsforhandlinger,
- ved avvikling for øvrige selskaper med begrenset ansvar,
- ved avsluttet bo ved dødsfall,
- ved rettskraftig dom,
- når sikkerheter er realisert.

Modifikasjon

Når de kontraktsregulerte kontantstrømmene fra en finansiell eiendel blir reforhandlet eller på annen måte endret, og reforhandlingen eller endringen ikke fører til fraregning av den finansielle eiendelen, beregnes den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi på nytt og det innregnes en endringsgevinst eller et endringstap i resultatet. Den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi beregnes på nytt som nåverdien av de reforhandlede eller endrede kontraktsregulerte kontantstrømmene, diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente. Eventuelle påløpte kostnader eller honorarer justerer den endrede finansielle eiendelens balanseførte verdi og nedskrives over den endrede finansielle eiendelens gjenværende levetid.

Finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelse til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Postene måles i etterfølgende perioder til virkelig verdi.

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan byttes i, eller en forpliktelse kan gjøres opp imellom uavhengige parter. Ved beregning legges forutsetning om fortsatt drift til grunn og avsetning for kredittrisiko i instrumentet blir inkludert ved verdsettelsen.

For finansielle instrumenter der motsvarende markedsrisiko kan påvises med tilstrekkelig sannsynlighet, benyttes midtkurser på balansedagen. Øvrige finansielle eiendeler og forpliktelser verdsettes til henholdsvis kjøps- og salgskurser. For finansielle instrumenter der det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller volatiliteter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner, benyttes den noterte prisen innhentet fra enten en børs eller megler. I den grad det ikke er notert priser for instrumentet, dekomponeres instrumentet, og verdsettes på bakgrunn av priser på de enkelte komponentene. Dette omfatter sertifikater og obligasjoner.

Rentebærende verdipapirer er del av en portefølje hvor verdipapirer selges og kjøpes løpende, og porteføljen blir regnskapsført til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Realiserte og urealiserte gevinster og tap inngår i «Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter.» mens renteinntekter i inngår i linjen «Renteinntekter og lignende inntekter».

Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet under IFRS 9. Realiserte og urealiserte gevinster og tap inngår i netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter mens mottatt utbytte inngår i utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter.

Finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til virkelig verdi over utvidet resultat

Finansielle eiendeler og forpliktelser som føres til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader regnskapsføres ved anskaffelse til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader måles i etterfølgende perioder til virkelig verdi.

Utlån til kunder med pant i bolig har kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer. Disse holdes i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og salg, da banken selger boliglån med flytende rente til Verd Boligkreditt AS. Samme selskap kan selge utlån tilbake til banken. Disse utlånene regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. Endringer i virkelig verdi blir ført over andre inntekter og kostnader, mens renteinntektene føres over renteinntekter beregnet etter effektivrentemetode av utlån til og fordringer på kunder. Eventuelle nedskrivninger presenteres som kreditttap på utlån målt til amortisert kost eller virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader under resultat fra videreført virksomhet. Verdiendringer ført over andre inntekter og kostnader reklassifiseres til netto verdiendring og gevinst/tap på utlån og fordringer ved salg eller annen avhendelse av eiendelene.

Finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost

Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi, balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonskostnader. Andre forpliktelser regnskapsføres til amortisert kost balanseføres første gang til virkelig verdi med fradrag for transaksjonskostnader.

Utlån til kunder som har kontraktsmessige kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer, og holdes i en forretningsmodell med formål å bare motta kontraktsfestede kontantstrømmer, regnskapsføres til amortisert kost. Renteinntekter er inkludert i renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kunder.

Kontanter og kontantekvivalenter samt utlån til kredittinstitusjoner og finansieringsforetak har kontraktsmessige kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og holdes i en forretningsmodell for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer, og disse regnskapsføres til amortisert kost. Renteinntekter og -kostnader er inkludert i renteinntekter/rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak.

Finansielle forpliktelser består av innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak, innskudd og andre innlån fra kunder samt gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer. Alle disse postene måles til amortisert kost. Rentekostnader inngår i de respektive resultatlinjene under rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden. Klassifiseringen av finansielle instrumenter fremgår av note 15.

Nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser presenteres netto i balansen bare når det er en ubetinget motregningsrett som kan håndheves juridisk og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen samtidig.

Hendelser etter balansedagen

Informasjon som fremkommer etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen, vil inngå i grunnlaget for vurdering av regnskapsestimater i regnskapet og vil således være hensyntatt i årsregnskapet.

Hendelser som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom disse er vesentlige.

Disse hendelsene kan i noen grad være basert på estimater og skjønnsmessige vurderinger, og det vises til note 3 vedr. kritiske estimater.

NOTE 3 KRITISKE ESTIMATER

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet har bankens ledelse benyttet estimater basert på beste skjønn og forutsetninger som er vurdert å være realistiske. Det vil kunne oppstå situasjoner eller endringer i markedsforhold som kan medføre endrede estimater, og dermed påvirke selskapets eiendeler, gjeld, egenkapital eller resultat.

Selskapets mest vesentlige regnskapsestimater er knyttet til følgende poster:

- Nedskrivning for forventet tap på utlån
- Virkelig verdi for finansielle instrumenter

Nedskrivning for forventet tap på utlån

For engasjementer som er omfattet av tapsgradsmodellen, bygger modellen på flere kritiske forutsetninger som banken fastsetter. Disse forutsetningene påvirker størrelsen på forventet tap på utlån. De kritiske forutsetningene er risikoklassifiseringen, utvikling i risikoklassifisering, forventet levetid og tapsgrad. I tillegg vil konjunkturutvikling og makrovariabler tillegges vekt. For engasjementer som er i mislighold og som er i trinn 3 i modellen benyttes kontantstrømmodellen for å fastsette forventet tap. Tapet beregnes da som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med utlånets opprinnelige effektive rentesats. Estimering av fremtidig kontantstrøm gjøres på grunnlag av skjønn relatert til sannsynlige utfall for blant annet

markedsutvikling og konkrete forhold for det enkelte engasjement, herunder verdivurderinger av sikkerheter.

På grunn av betydelig estimatusikkerhet vises det sensitivitetsanalyser gitt endring i ulike parametere og dette fremgår av note 11.

Virkelig verdi for finansielle instrumenter

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked, fastsettes ved å bruke ulike verdsettelsesteknikker. I disse vurderingene søker banken i størst mulig grad å basere seg på markedsforholdene på balansedagen. I den grad det er praktisk mulig benyttes observerbare data, men på områder som kredittrisiko, volatilitet og korrelasjoner byttes ut med pensjonsforpliktelser må det benyttes estimater. Endring i forutsetningene om disse faktorene kan påvirke virkelig verdi på finansielle instrumenter.

Virkelig verdi for finansielle instrumenter fremgår av note 14.

NOTE 4 SEGMENTER

Ut fra bankens størrelse og satsningsområder er alle kredittaktiviteter samlet i et kredittområde. Bankens styrer og følger opp kredittaktivitetene som et samlet forretningsområde.

NOTE 5 NETTO RENTEINTEKTER

	2024	2023
Renteinntekter beregnet etter effektiv rentemetoden av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	13.609	9.999
Renteinntekter beregnet etter effektiv rentemetoden av utlån til og fordringer på kunder	196.538	161.355
Renteinntekter av rentebærende verdipapirer	7.006	5.467
Øvrige renteinntekter	2.897	1.975
Sum renteinntekter og lignende inntekter	220.050	178.796
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på gjeld til kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	5.299	3.742
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på innskudd fra og gjeld til kunder	100.151	67.875
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på utstedte verdipapirer	26.304	22.484
Sikringsfondsavgift	1.787	1.232
Sum rentekostnader og lignende kostnader	133.541	95.333
Netto renteinntekter	86.509	83.463

NOTE 6 NETTO ANDRE DRIFTSINTEKTER

	2024	2023
Provisjonsinntekter garantier	331	375
Provisjoner fra investeringstjenester	599	366
Provisjonsinntekter fra betalingsformidling	8.347	7.648
Provisjonsinntekter fra kredittformidling	4.502	2.500
Provisjonsinntekter fra forsikringstjenester	3.298	2.829
Leasing	223	329
Provisjonsinntekter fra andre banktjenester	189	175
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	17.489	14.222
Provisjonskostnader ved betalingsformidling	-692	-386
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-692	-386
Inntekter av aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	6.336	7.947
Sum utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	6.336	7.947
Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	14.661	6.207
Andre driftsinntekter	327	314
Netto andre driftsinntekter	38.121	28.304

NOTE 7 NETTO VERDIENDRING OG GEVINST/TAP PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER

	2024	2023
Netto verdiendring og gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	538	204
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter	13.552	5.461
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater	571	542
Netto verdiendring og gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	14.661	6.207

NOTE 8 LØNN, ANDRE PERSONALKOSTNADER OG PENSJONSKOSTNADER

	2024	2023
Lønn	24.049	21.533
Pensjonskostnader	2.564	2.575
Sosiale kostnader	6.157	5.618
Lønn og andre personalkostnader	32.770	29.727
	2024	2023
Pensjonskostnader		
Pensjonskostnad innskuddsordning	2.088	2.132
Kostnadsført AFP	398	338
Pensjonskostnad ytelsesordning	78	105
Samlet pensjonskostnad	2.564	2.575
Bevegelse pensjonsforpliktelse		
Forpliktelse ved periodens begynnelse	3.511	3.065
Årets pensjonsopptjening	394	385
Rentekostnad på pensjonsforpliktelse	109	92
Estimatavvik ført over utvidet resultat	145	-31
Avvikling		
Forpliktelse ved periodens slutt	4.159	3.511
Bevegelse pensjonsmidler		
Midler ved periodens begynnelse	3.522	2.957
Avkastning på midler	591	262
Innbetaling	303	303
Avvikling		
Midler ved periodens slutt	4.416	3.522
Netto forpliktelse (midler) ved periodens slutt	-246	-11

Banken er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og bankens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Sikrede forpliktelser:

Banken har balanseført pensjonsforpliktelser til førtidspensjon for adm. banksjef. Ved verdsettelse av pensjonsmidlene og ved måling av påløpte forpliktelser, benyttes estimerte verdier. Disse estimatene korrigeres hvert år i samsvar med oppgave over pensjonsmidlenes verdi og aktuarberegning av forpliktelsen størrelse.

Innskuddspensjon:

Banken har pensjonsordning med innskuddspensjon i Storebrand, og ordningen skal sikre de ansatte alderspensjon i tillegg til de ytelser som utbetales i henhold til Folketryktdloven. Innskuddene betales som en bestemt prosent av de ansattes lønn. Alle ansatte er med i denne ordningen.

Usikrede forpliktelser - AFP:

Partene i arbeidslivet har inngått avtale om ny AFP-ordning. Premien for 2024 er fastsatt til 3,70 % av samlede utbetalinger mellom 1 G og 7,1 G til bedriftens arbeidstakere. Fellesordningen for AFP offentliggjør ikke anslag på fremtidige premiesatser, men legger til grunn at premien for ny AFP må økes over tid for å imøtekomme forventninger om økte utbetalinger med tilstrekkelig bufferkapital. Foretak som deltar i AFP-ordningen, er solidarisk ansvarlig for to tredeler av pensjonen som skal utbetales til de arbeidstakere som til enhver tid fyller vilkårene. Ansvarer gjelder både manglende innbetaling og dersom premiesatsen viser seg å være utilstrekkelig. Det foreligger en underdekning i ordningen. Ved eventuell avvikling av ordningen har foretakene som deltar i ordningen plikt til fortsatt premiebetaling for dekning av pensjonsutbetalinger til arbeidstakere som er tiltrådt eller som fyller vilkårene for avtalefestet pensjon på avviklingstidspunktet.

	2024	2023
Antall i ordningen	1	1
Diskonteringsrente	3,90 %	3,10 %
Avskastning på pensjonsmidler	3,90 %	3,10 %
Rente for økning i kompensasjon	4,00 %	3,50 %
Rente for økning i pensjon	3,70 %	3,25 %
Årlig G-regulering	3,75 %	3,25 %
Skatt/trygdeavgift	19,10 %	19,10 %
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE
Uførhetstabell	KU	KU

NOTE 9 ANTALL ANSATTE/ÅRSVERK

	2024	2023
Antall ansatte per 31.12	29,0	28,0
Antall årsverk per 31.12	27,3	26,1

NOTE 10 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

	2024	2023
Driftskostnader eiendommer	1.730	1.777
Anskaff/vedlikehold inventar og utstyr	136	13
Driftskostnader IT	18.677	15.732
Lisenser/kontingenter	3.143	2.892
Markedsføring	1.258	920
Honorarer	1.961	2.293
Andre tap	1	-1
Øvrige driftskostnader	6.795	6.066
Andre driftskostnader	33.701	29.692

Revisor	2024	2023
Lovpålagt revisjon	874	629
Andre attestasjonstjenester	208	75
Skatte- og avgiftsrådgivning	49	40
Andre tjenester utenfor revisjon	210	545
Sum godtgjørelse til valgt revisor inkl. merverdiavgift	1.341	1.290

NOTE 11 TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER MV.

Endringer i tapsavsetninger

Tabellene viser endringen i tapsavsetningen i 2024 fordelt på BM og PM for hhv. utlån målt til amortisert kost og FVOCI, ubenyttet kreditt og finansielle garantikontrakter.

Tapsavsetning utlån målt til amortisert kost				Tapsavsetning utlån målt til FVOCI				Sum amortisert kost og FVOCI	
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt		
1.948	1.299	2.213	5.460	Beregnete tap per 01.01.2024	1.447	706	1.219	3.371	8.831
237	-189	-48	0	Overført til trinn 1	245	-245	0	0	0
-383	383	0	0	Overført til trinn 2	-49	49	0	0	0
-13	0	13	0	Overført til trinn 3	-9	-108	116	0	0
-227	1.039	-2.006	-1.194	Netto reberegning av tap	-197	105	552	460	-734
360	365	0	725	Innregnet tap nye lån	565	317	2	884	1.609
-266	-268	-58	-592	Fraregnet tap avsluttede lån	-487	-184	0	-672	-1.264
2	111	4	117	Endring i risikomodell/parametre	64	88	5	156	273
0	0	0	0	Andre endringer	0	0	0	0	0
1.659	2.740	116	4.515	Beregnete tap per 31.12.2024	1.578	729	1.894	4.201	8.716
32	23	18	74	Herav beregnede tap PM	981	301	1.449	2.731	2.805
1.626	2.717	98	4.441	Herav beregnede tap BM	597	428	445	1.470	5.911
0	0	0	0	Verdijustert over OCI	-1.578	0	0	-1.578	-1.578
1.659	2.740	116	4.515	Balanseført tap per 31.12.2024	0	729	1.894	2.623	7.138

Tapsavsetning ubenyttet kreditt				Tapsavsetning finansielle garantikontrakter				Sum ubenyttet kreditt og garantier	
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt		
120	8	0	128	Beregnete tap per 01.01.2024	48	40	0	88	216
2	-2	0	0	Overført til trinn 1	5	-5	0	0	0
-9	9	0	0	Overført til trinn 2	-10	10	0	0	0
0	0	0	0	Overført til trinn 3	0	0	0	0	0
-15	3	0	-12	Netto reberegning av tap	-8	14	1	7	-5
12	3	0	15	Innregnet tap nye engasjement	3	1	0	4	18
-26	0	0	-26	Fraregnet tap avsluttede engasjement	-14	-1	0	-15	-41
-8	-1	0	-9	Endring i risikomodell/parametre	0	0	0	0	-9
0	0	0	0	Andre endringer	0	0	0	0	0
75	20	0	95	Beregnete tap per 31.12.2024	23	59	1	84	179
16	1	0	16	Herav tapsavsetninger PM	0	0	0	0	16
59	19	0	78	Herav tapsavsetninger BM	23	59	1	84	162
-23	0	0	-23	Verdijustert over OCI	0	0	0	0	-23
52	20	0	72	Balanseført tap per 31.12.2024	23	59	1	84	156

Tabellen viser endringen i tapsavsetninger i 2024 for utlån med betalingslettelser på grunn av betalingsvansker (forbearance), fordelt på BM og PM. Tallene inngår også i beregnede tap for alle utlån ovenfor.

Tapsavsetning utlån med betalingslettelser BM				Tapsavsetning utlån med betalingslettelser PM				Sum BM og PM	
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt		
0	99	2.106	2.205	Beregnete tap per 01.01.2024	0	29	0	29	2.234
0	0	0	0	Overført til trinn 1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	Overført til trinn 2	0	0	0	0	0
0	-70	70	0	Overført til trinn 3	0	0	0	0	0
0	0	-1.680	-1.680	Netto reberegning av tap	0	-8	7	-1	-1.681
0	0	0	0	Innregnet tap nye lån	0	5	0	5	5
0	0	0	0	Fraregnet tap avsluttede lån	0	-11	0	-11	-11
0	1	3	4	Endring i risikomodell/parametre	0	5	2	7	11
0	0	0	0	Andre endringer	0	0	0	0	0
0	30	499	529	Beregnete tap per 31.12.2024	0	19	9	28	558
0	0	57	57	Herav beregnede tap, utlån målt til AMK	0	0	0	0	57
0	30	442	472	Herav beregnede tap, utlån målt til FVOCI	0	19	9	28	500
0	0	0	0	Verdijustert over OCI	0	0	0	0	0
0	30	499	529	Balanseført tap per 31.12.2024	0	19	9	28	558

Banken har ingen utestående kontraktsmessige beløp for finansielle eiendeler som er nedskrevet i løpet av 2023 og som fremdeles er underlagt håndhevingsaktiviteter. Banken har 17,2 mill. kr. i utlån i steg 3 hvor det ikke er foretatt individuell nedskrivning grunnet verdien på sikkerhetsstillelsen.

Det samlede nivået på bankens tapsavsetninger har vært stabilt gjennom 2024. Beregnede tap for utlån målt til amortisert kost er redusert med 0,9 mill. kr., mens beregnede tap for utlån målt til FVOCI har økt med 0,8 mill. kr. Endringer i risikomodell/parametre har medført økte tapsavsetninger på om lag 0,3 mill. kr. Modellendringene utgjør i hovedsak oppdaterte estimater for levetid og nedbetaling.

Det legges i tapsmodellen til grunn forverrede makroutsikter for bedriftsmarkedsporteføljen i 2025 og 2026. Bakgrunnen for dette er svake prognoser knyttet til investeringer i Fastlands-Norge samt høy rentebelastning for bedriftene. Forventet makrosituasjon for personmarkedsporteføljen vurderes fortsatt til å være nøytral, hovedsakelig som følge av lav/moderat arbeidsledighet og økt lønnsvekst i årene fremover. Makroforventninger og tapsmodell oppdateres hvert kvartal med utgangspunkt i SSBs konjunkturprognoser.

Makroprognoser (SSB) og basisscenarioer i tapsmodellen 31.12

År	Arbeidsledighet (nivå)	Utlånsrente rammekreditter	BNP Fastlands-Norge	Boligprisvekst	Bruttoinvestering Fastlands-Norge	Vurdering forventet makroutvikling BM (basisscenario)	Vurdering forventet makroutvikling PM (basisscenario)
1	4,1	5,7	1,8	4,4	-2,0	Negativ	Nøytral
2	4,1	5,0	2,3	4,6	2,9	Negativ	Nøytral
3	4,0	4,8	2,2	4,1	3,4	Nøytral	Nøytral
4+						Nøytral	Nøytral

Benyttede scenarier og tapsgrader 31.12

År	Tapgrad per scenario, BM			Tapgrad per scenario, PM			Sannsynlighet, scenarier		
	Basis	Negativt	Positivt	Basis	Negativt	Positivt	Basis	Negativt	Positivt
1	0,36 %	1,00 %	0,26 %	0,04 %	0,10 %	0,02 %	70 %	15 %	15 %
2	0,36 %	1,00 %	0,26 %	0,04 %	0,10 %	0,02 %	70 %	15 %	15 %
3	0,26 %	0,36 %	0,10 %	0,04 %	0,10 %	0,02 %	70 %	15 %	15 %
4+	0,26 %	0,36 %	0,10 %	0,04 %	0,10 %	0,02 %	70 %	15 %	15 %

Sensitivitet

Tapsgradmodellen som benyttes for beregning av forventet tap på engasjementene bygger på flere kritiske estimater, herunder tapsgrad, nedbetalingsprofil, forventet levetid og makroutvikling. Modellen og tapsestimatene er dermed sensitive for endringer i vurderinger og forutsetninger. Banken har derfor beregnet tapsestimater ved endringer i sentrale forutsetninger for å illustrere hvordan tapsestimatene påvirkes ved endrede makroforventninger.

Endring	Konsekvens/endring i beregnet tap totalt	Endring %
Negativ makroforventning som basisscenario 5 kommende år	2.595.495	29 %
Nøytral makroforventning som basisscenario i 5 kommende år	-1.480.066	-17 %
Positiv makroforventning som basisscenario i 5 kommende år	-3.981.972	-45 %
Alvorlig nedgang som basisscenario i 5 kommende år	15.614.867	176 %

Endringer i brutto balanseført engasjement for utlån målt til amortisert kost

Tabellen viser endringen i brutto balanseført engasjement for utlån målt til amortisert kost i 2024 fordelt på BM og PM. Tabellen viser også årsaken til endringen i brutto balanseført verdi innenfor de ulike stegene i modellen.

Utlån målt til amortisert kost BM				Utlån målt til amortisert kost PM				Sum utlån målt til amortisert kost
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	
Brutto balanseført engasjement				Brutto balanseført engasjement				
539.957	92.225	13.030	645.212	77.492	14.337	62	91.891	737.103
16.210	-12.936	-3.274	0	1.520	-1.520	0	0	0
-109.013	109.013	0	0	-93	93	0	0	0
-3.673	0	3.673	0	0	-28	28	0	0
-11.607	7.289	-6.235	-10.553	-11.451	-419	3	-11.868	-22.420
98.967	28.009	0	126.976	26.800	0	0	26.801	153.776
-72.699	-18.458	-277	-91.434	-20.741	-23	-62	-20.826	-112.260
Brutto balanseført engasjement				Brutto balanseført engasjement				
458.142	205.143	6.917	670.201	73.526	12.441	30	85.998	756.199
31.12.2024				31.12.2024				

Endringer i brutto balanseført engasjement for utlån målt til FVOCI

Tabellen viser endringen i brutto balanseført engasjement for utlån målt til virkelig verdi over OCI (FVOCI) i 2024 fordelt på BM og PM. Tabellen viser også årsaken til endringen i brutto balanseført verdi innenfor de ulike stegene i modellen.

Utlån målt til FVOCI BM				Utlån målt til FVOCI PM				Sum utlån målt til FVOCI	
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt		
Brutto balanseført engasjement									
149.404	32.872	0	182.277	2.240.373	168.372	1.118	2.409.863		2.592.140
12.283	-12.283	0	0	44.032	-44.032	0	0		0
-4.504	4.504	0	0	-80.626	80.626	0	0		0
-1.183	-7.096	8.279	0	-10.937	0	10.937	0		0
3.124	-473	140	2.791	-61.708	-3.201	-144	-65.054		-62.262
50.938	16.769	0	67.706	939.450	61.558	1.903	1.002.911		1.070.617
-43.388	-6.455	0	-49.842	-813.580	-70.561	-107	-884.248		-934.090
Brutto balanseført engasjement									
166.674	27.838	8.420	202.932	2.257.003	192.763	13.707	2.463.472		2.666.404

Endringer i totalt garantert beløp

Tabellen viser endringen i totalt garantert beløp i 2024 fordelt på BM og PM og årsaken til endringen innenfor de ulike stegene i modellen.

Finansielle garantikontrakter BM				Finansielle garantikontrakter PM				Sum finansielle garantikontrakter	
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt		
Totalt garantert beløp per									
13.494	3.985	0	17.480	105	0	0	105		17.585
490	-490	0	0	0	0	0	0		0
-2.925	2.925	0	0	0	0	0	0		0
-117	0	117	0	0	0	0	0		0
-1.334	-472	0	-1.806	0	0	0	0		-1.806
751	88	0	839	0	0	0	0		839
-3.812	-95	0	-3.907	0	0	0	0		-3.907
Totalt garantert beløp per									
6.548	5.941	117	12.606	105	0	0	105		12.711

Endringer i ubenyttet kreditt

Tabellen viser endringen i ubenyttet kreditt i 2024 fordelt på BM og PM og årsaken til endringen innenfor de ulike stegene i modellen.

Ubenyttet kreditt BM				Ubenyttet kreditt PM				Sum lånetilsagn	
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt		
Ubenyttet kreditt totalt per									
59.927	2.416	24	62.368	160.900	1.843	0	162.742		225.110
413	-413	0	0	1.116	-1.116	0	0		0
-5.476	5.476	0	0	-2.595	2.595	0	0		0
0	0	0	0	0	0	0	0		0
-7.067	-1.847	81	-8.833	-17.639	108	0	-17.531		-26.365
3.600	888	0	4.488	38.824	39	0	38.863		43.351
-10.680	-21	0	-10.701	-30.083	-224	0	-30.307		-41.008
Ubenyttet kreditt totalt per									
40.717	6.499	105	47.321	150.523	3.245	0	153.768		201.089

Endringer i brutto balanseført engasjement for utlån med betalingslettelser

Tabellen viser endringen i brutto balanseført engasjement for utlån med betalingslettelser på grunn av betalingsvansker (forbearance) i 2023, fordelt på BM og PM. Tabellen viser også årsaken til endringen i brutto balanseført verdi innenfor de ulike stegene i modellen.

Utlån med betalingslettelser BM				Utlån med betalingslettelser PM				Sum utlån med betalingslettelser
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	
Brutto balanseført engasjement								
0	6.491	9.358	15.849	0	23.251	0	23.251	39.101
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	-4.633	4.633	0	0	0	0	0	0
0	-14	-2.985	-2.999	0	-5.552	5.580	28	-2.971
0	0	0	0	0	4.237	0	4.237	4.237
0	0	0	0	0	-9.575	0	-9.575	-9.575
Brutto balanseført engasjement								
0	1.844	11.006	12.851	0	12.361	5.580	17.941	30.792

Årets tapskostnad

Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	2024	2023
Periodens endring i modellbaserte tap	-556	1.325
Periodens konstaterte tap	1.318	11
Inngang på tidligere konstaterte nedskrivninger	0	0
Andre korreksjoner/amortisering av nedskrivninger	0	0
Sum kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	762	1.336

NOTE 12 SKATTEKOSTNAD

	2024	2023
Midlertidige forskjeller som inngår i grunnlaget for utsatt skatt/skattefordel		
Driftsmidler	2.312	1.158
Gevinst- og tapskonto	596	515
Pensjonspremiefond	246	0
Verdipapirer	427	-294
Grunnlag for utsatt skatt/skattefordel i balansen	3.581	1.379
Utsatt skatt/ (skattefordel) i regnskapet (25%)	895	345
Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt	2024	2023
Resultat før skattekostnad	59.646	50.217
Permanente forskjeller	-9.547	-19.755
Grunnlag for årets skattekostnad	50.099	30.462
Endring i forskjeller som inngår i grunnlag for utsatt skatt/skattefordel	-1.481	520
Skattepliktig inntekt	48.618	30.982
Fordeling av skattekostnaden	2024	2023
Betalbar skatt (25% av grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet)	11.927	7.616
For lite / (for mye) avsatt i fjor	0	-1.677
Sum betalbar skatt	11.927	5.939
Endring i utsatt skatt/skattefordel	551	227
Skatt på utvidet resultat	0	-54
Skattekostnad (25% av grunnlag for årets skattekostnad)	12.478	6.111
Avstemming av årets skattekostnad	2024	2023
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	59.646	50.217
Beregnet skatt 25%	14.912	12.554
Skattekostnad i resultatregnskapet	12.478	6.111
Differanse	-2.434	-6.443
Differansen består av følgende:		
25% av permanente forskjeller	-2.434	4.939
For lite / (for mye) avsatt i fjor	0	1.504
Sum forklart differanse	-2.434	6.443
Betalbar skatt i balansen	2024	2023
Betalbar skatt i skattekostnaden	11.927	7.850
Formuesskatt	1.660	1.440
Betalbar skatt i balansen	13.587	9.290

NOTE 13 KLASSIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

2024

Eiendeler	Finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost	Finansielle eiendeler til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL)	Finansielle eiendeler til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	SUM
Kontanter og kontantekvivalenter	84.178	-	-	84.178
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	246.562	-	-	246.562
Utlån til og fordringer på kunder	751.684	-	2.663.781	3.415.465
Rentebærende verdipapirer	-	179.879	-	179.879
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	-	156.925	-	156.925
Sum finansielle eiendeler	1.082.424	336.804	2.663.781	4.083.009

Gjeld	Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost	Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL)	Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	SUM
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	101.668	-	-	101.668
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.960.847	-	-	2.960.847
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	452.403	-	-	452.403
Sum finansielle forpliktelser	3.514.918	-	-	3.514.918

2023

Eiendeler	Finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost	Finansielle eiendeler til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL)	Finansielle eiendeler til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	SUM
Kontanter og kontantekvivalenter	83.033	-	-	83.033
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	192.127	-	-	192.127
Utlån til og fordringer på kunder	731.643	-	2.590.215	3.321.858
Rentebærende verdipapirer	-	177.619	-	177.619
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	-	171.829	-	171.829
Sum finansielle eiendeler	1.006.803	349.448	2.590.215	3.946.466

Gjeld	Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost	Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL)	Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	SUM
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	81.463	-	-	81.463
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.807.481	-	-	2.807.481
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	517.771	-	-	517.771
Sum finansielle forpliktelser	3.406.715	-	-	3.406.715

NOTE 14 FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Banken benytter følgende verdsettelseshierarki ved beregning av virkelig verdi for finansielle instrumenter:

Nivå 1: Noterte priser i et aktivt marked for gjeldende eiendeler eller forpliktelser.

Nivå 2: Noterte priser i et aktivt marked for lignende eiendeler eller forpliktelser, eller annen verdsettelsesmetode hvor all vesentlig input er basert på observerbare markedsdata.

Nivå 3: Verdsettelsesteknikker som i hovedsak ikke er basert på observerbare markedsdata. Typiske metoder kan da være bruk av ulike multipler, kontantstrømsanalyser, sammenlignbare transaksjoner og lignende.

2024

Klassifisering av verddivurdering etter pålitelighet i benyttet informasjon	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansielle instrumenter
Utlån målt til FVOCI	0	0	2.663.781	2.663.781
Sertifikater og obligasjoner	0	131.464	0	131.464
Aksjer og egenkapitalbevis	6.504	0	172.351	178.855
Pengemarkedsfond	0	47.547	0	47.547
Eiendeler	6.504	179.011	2.836.132	3.021.646

2023

Klassifisering av verddivurdering etter pålitelighet i benyttet informasjon	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansielle instrumenter
Utlån målt til FVOCI	0	0	2.595.440	2.595.440
Sertifikater og obligasjoner	0	132.451	0	132.451
Aksjer og egenkapitalbevis	5.669	0	188.103	193.772
Pengemarkedsfond	0	44.474	0	44.474
Eiendeler	5.669	176.925	2.783.543	2.966.137

Sertifikater og obligasjoner (nivå 2)

Bankens sertifikater og obligasjoner måles på nivå 2 ved å bruke prising fra Nordic Bond Pricing (via TietoEvry), utledet av rentekurvene.

Aksjer (nivå 3)

Bankens strategiske aksjeposter, som Verd Boligkreditt AS, Brage Finans AS og Frende Forsikring med flere verdsettes på nivå 3. Banken har etter en samlet vurdering valgt å verdsette disse eierandelene ved å benytte P/B = 1,0. Mer konkret innebærer dette at bankens andel av egenkapitalen i de respektive selskaper danner grunnlag for kursfastsettelsen per aksje i bankens regnskap. Banken bruker de respektive selskaps forrige kvartalsregnskap som grunnlag for beregningene. Banken vil revurdere sin målemetode, dersom særlige forhold i de enkelte selskap skulle tilsi at verddivurderingsmetodene bør revurderes. Konkrete transaksjoner knyttet til aksjene i de respektive selskap vil også medføre en revurdering av bankens verdsettelsesmetode.

Utlån målt til FVOCI (nivå 3)

Utlån til kunder klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader verdsettes basert på pålydende saldo (inkl. påløpte renter) og forventet tap. Utlån uten vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning verdsettes til pålydende saldo. Utlån med vesentlig økning i kredittrisiko etter førstegangsinnregning (trinn 2 og 3) verdsettes til saldo fratrukket beregnet tap over instrumentenes levetid.

Se også beskrivelse i Note 2: Regnskapsprinsipper.

NOTE 15 VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

Balansepostene kontanter og kontantekvivalenter, utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak, utlån til og fordringer på kunder, innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak, innskudd fra og andre innlån fra kunder vil ha balanseført verdi tilnærmet lik virkelig verdi.

	2024		2023	
	Balanseført	Virkelig	Balanseført	Virkelig
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	452.403	452.554	517.771	518.251
Gjeld	452.403	452.554	517.771	518.251

Verdiene er beregnet med utgangspunkt i priser notert i aktive markeder der slik informasjon er tilgjengelig, interne modeller som beregner en teoretisk verdi når det ikke finnes aktive markeder, eller sammenligning mellom priser på instrumentene i porteføljen i forhold til siste tilgjengelige transaksjonspriser. Verdsettingen er gjort med utgangspunkt i de enkelte instrumentenes egenskaper og verdier på balansetidspunktet.

Slike verddivurderinger vil ikke alltid gi verdier som er i samsvar med markedets vurdering av de samme instrumenter. Avvik skyldes blant annet forskjellig oppfatning av markedsutsikter, markedsforhold, risikoforhold og avkastningskrav, samt avvik i tilgang på presis informasjon.

Banken innhenter markedspriser og kredittspreader fra Nordic Bond Pricing, og uavhengige meglere i større finansinstitusjoner for å beregne virkelig verdi.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer vurdert til amortisert kost er klassifisert som finansielle instrumenter i nivå 2.

NOTE 16 MISLIGHOLDTE ENGASJEMENTER

Misligholdte engasjementer utgjør porteføljen i trinn 3 bestående av utlån til kunder, ubenyttede kredittrammer og garantier. Bankens misligholdsdefinisjon er i samsvar retningslinjer fra European Banking Authority om hvordan banker skal anvende misligholdsdefinisjon i kapitalkravsforordningen samt presiseringer i CRR/CRD IV-forskriften. Se note 2 - regnskapsprinsipper for utfyllende informasjon.

	2024	2023
Misligholdte engasjementer		
Misligholdte engasjementer over 90 dager	7.404	1.457
Øvrige misligholdte engasjementer	21.892	12.777
Sum misligholdte engasjementer (trinn 3)	29.296	14.234
Trinn 3 nedskrivninger	2.012	3.432
Netto misligholdte engasjementer	27.284	10.802
Avsetningsgrad misligholdte engasjementer	6,9 %	24,1 %
Sum misligholdte engasjementer i prosent av brutto engasjement	0,81 %	0,40 %
	2024	2023
Forfalte engasjementer i trinn 3 med modellbaserte nedskrivninger		
6-30 dager	0	0
31-90 dager	0	3.274
> 90 dager	0	389
Sum	0	3.663

Misligholdte engasjementer fordelt etter sikkerheter per 31.12.24

Type sikkerhet	Brutto engasjement	Nedskrivninger	Netto engasjement	Verdi av sikkerhet
Boligeiendom	19.591	847	18.744	19.591
Næringseiendom og andre sikkerheter	8.648	261	8.387	8.648
Uten sikkerhet	1.057	905	152	0
SUM	29.296	2.012	27.284	28.239

NOTE 17 AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS

2024

Spesifikasjon etter selskap	Balanseført verdi	Finansforetak	% eierandel	Antall andeler
Aksjer				
Agder Seed AS // Org. nr.: 928329178	900	X	2,19 %	900.000
Balder Betaling AS // Org.nr.: 918693009	7.549	X	0,86 %	246.239
Brage Finans AS // Org.nr.: 995610760	17.194	X	0,40 %	549.667
DNB ASA // Org.nr.: 981276957	3.404	X	0,00 %	15.000
DSS AS // Org.nr.: 917153949	5		12,50 %	1
Eiendomskreditt AS // Org.nr.: 979391285	4.645	X	0,50 %	26.924
Frende Holding AS // Org.nr.: 991410325	26.770	X	0,66 %	44.338
Norne Securities // Org.nr.: 992881828	975	X	0,65 %	119.758
Spama AS // Org.nr.: 916148690	73		0,00 %	50
Verd Boligkreditt AS // Org.nr.: 994322427	90.732	X	6,03 %	84.351
Visa Inc.	115	X	0,11 %	25
Vn Norge AS // Org.nr.: 821083052	1.492	X	0,08 %	824.386.561 mill.
Diverse aksjer	71		-	-
Sum aksjer	153.925			
Egenkapitalbevis				
Kredittf. for Sparebanker // Org.nr.: 986918930	591	X	0,00 %	460
Skue Sparebank // Org.nr.: 837889812	530	X	0,08 %	1.900
Sparebanken Sør // Org.nr.: 937894538	1.979	X	0,02 %	10.000
Sum egenkapitalbevis	3.100			
Sum aksjer og egenkapitalbevis	157.025			

2023

Spesifikasjon etter selskap	Balanseført verdi	Finansforetak	% eierandel	Antall andeler
Aksjer				
Agder Seed AS // Org. nr.: 928329178	660	X	0,48 %	660.000
Balder Betaling AS // Org.nr.: 918693009	7.549	X	0,86 %	246.239
Brage Finans AS // Org.nr.: 995610760	51.889	X	1,56 %	2.135.254
DNB ASA // Org.nr.: 981276957	3.173	X	0,00 %	15.000
DSS AS // Org.nr.: 917153949	5		11,11 %	1
Eiendomskreditt AS // Org.nr.: 979391285	4.666	X	0,50 %	26.924
Frende Holding AS // Org.nr.: 991410325	21.483	X	0,58 %	39.282
Norne Securities // Org.nr.: 992881828	975	X	0,65 %	119.758
Spama AS // Org.nr.: 916148690	71		0,16 %	50
Verd Boligkreditt AS // Org.nr.: 994322427	77.193	X	5,13 %	71.754
Visa Inc.	208	X	0,11 %	25
Vn Norge AS // Org.nr.: 821083052	1.492	X	0,08 %	824.386.561 mill.
Diverse aksjer	25		-	-
Sum aksjer	169.389			
Egenkapitalbevis				
Kredittf. for Sparebanker // Org.nr.: 986918930	567	X	0,92 %	460
Skue Sparebank // Org.nr.: 837889812	433	X	0,09 %	1.900
Sparebanken Sør // Org.nr.: 937894538	1.440	X	0,02 %	10.000
Sum egenkapitalbevis	2.440			
Sum aksjer og egenkapitalbevis	171.829			

NOTE 18 EIERINTERESSER I TILKNYTTETE SELSKAP

Pr. 31.12.2024 har banken eierinteresser i følgende tilknyttede selskap

Spesifikasjon etter selskap	Land	Eierandel	Antall aksjer	Bokført verdi
EXBO Holding AS // Org.nr.: 919930241	Norge	33 %	4.000	21.874
Sum tilknyttede selskap				

Avstemming av balanseført verdi	31.12.2024	31.12.2023
Egenkapital 1.1	21.887	14.700
Resultat etter skatt	2.987	3.187
Utbytte	- 3.000	-
Kapitalforhøyelse	-	4.000
Balanseført verdi 31.12	21.874	21.887

Andel av resultat er estimert med utgangspunkt i regnskap pr. 30.11.2024 som er siste tilgjengelige regnskap på rapporteringstidspunktet.

NOTE 19 VARIGE DRIFTSMIDLER

	2024	2023
Anskaffelseskost 01.01	35.041	30.763
Tilgang i året	2.697	4.278
Avgang i året	500	0
Anskaffelseskost 31.12	37.238	35.041
Akkumulerte avskrivninger 01.01	-12.355	-11.257
Årets utrangeringer	0	0
Årets avskrivninger	55	-1.099
Akkumulerte avskrivninger 31.12	-12.300	-12.356
Bokført verdi 31.12	24.938	22.685
Økonomisk levetid	3 år	3 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær

Varige driftsmidler avskrives lineært over forventet brukstid. Avskrivbare eiendommer avskrives over 10 - 50 år, Inventar etc. avskrives over 0 - 10 år og IT-utstyr over 3 år. Bankens varige driftsmidler består av bankbygg, inventar og kontormaskiner. Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger over sine driftsmidler.

	Avskr. % (LNB)	Anskaffelseskost 01.01.24	Tilgang/avgang i året	Anskaffelseskost 31.12.24	Akk. avskrivning 01.01.24	Årets avskrivning	Bokført verdi 31.12.24
Fosselia 7	1,0	500	-500	-	-344	344	-
Hovden Blå	1,0	5.753	-	5.753	-288	-58	5.407
Vestregate 6	1,0	5.157	-	5.157	-468	-52	4.637
ANDRE BYGG		11.410	-	10.910	-1.100	234	10.044
Automater - minibanker	20,0	1.000	-	1.000	-1.000	-	-
AUTOMATER		1.000	-	1.000	-1.000	-	-
Bankbygg	1,0	6.719	-	6.719	-2.505	-67	-
BANKBYGG		6.719	-	6.719	-2.505	-67	4.147
Tekniskeinstallasjoner	10,0	3.402	-	3.402	-3.292	-	110
Ladestasjon el bil	10,0	24	-	24	-8	-2	14
Alarmsystem	10,0	143	-	143	-46	-14	83
FASTE INSTALLASJONER		3.570	-	3.570	-3.346	-16	208
Inventar	10,0	3.192	-	3.192	-3.192	-	0
INVENTAR		3.192	-	3.192	-3.192	-	0
Maskiner	20,0	841	-	841	-841	-	0
Minolta kopimaskin	33,3	38	-	38	-13	-13	12
MASKINER		879	-	879	-854	-13	12
Torrt	-	14	-	14	-	-	14
TOMTER		14	-	14	-	-	14
Volkswagen 2020	25,0	414	-	414	-336	-78	-0
Reklame på bil	25,0	28	-	28	-22	-6	-
TRANSPORTMIDLER		441	-	441	-358	-83	0
Interimskonto anlegg		7.815	2.697	10.512	-	-	10.512
Interimskonto anlegg		7.815	2.697	10.512	-	-	10.512
SUM		35.041	2.697	37.238	-12.355	55	24.938

NOTE 20 INNSKUDD FRA KUNDER

Innskudd fordelt etter næringer	2024	2023
Personkunder	2.236.815	2.070.785
Jordbruk og tilknyttede tjenester	17.818	12.269
Skogbruk og tilknyttede tjenester	4.756	5.053
Fiske og fangst	3.327	3.037
Bergverksdrift og -utvinning mv.	12.083	9.425
Industri	25.663	25.940
Bygging av skip og båter	5.046	5.196
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	10.845	9.016
Utvikling av byggeprosjekter	18.745	18.384
Bygge- og anleggsvirksomhet ellers	80.839	88.622
Varehandel, reparasjon av motorvogner	51.531	56.652
Transport ellers og lagring	57.838	64.031
Utenriks sjøfart og rørtransport	182	2.365
Overnattings- og serveringsvirksomhet	9.060	16.892
Informasjon og kommunikasjon	20.554	9.525
Faglig tjenesteyting	106.089	110.226
Omsetning og drift av fast eiendom	99.419	123.299
Forretningsmessig tjenesteyting	50.997	49.888
Tjenesteytende næringer ellers	143.789	126.626
Sum kunder, hovedstol	2.955.395	2.807.232
Periodiserte renter	5.453	249
Innskudd fra kunder	2.960.847	2.807.481

Innskudd fordelt etter geografi	2024	2023
Lillesand	2.051.887	1.950.249
Nabokommuner	387.280	337.242
Landet for øvrig	460.403	462.732
Utlandet	55.824	57.008
Sum kunder, hovedstol	2.955.395	2.807.232
Periodiserte renter	5.453	249
Innskudd fra kunder	2.960.847	2.807.481

NOTE 21 GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

	2024	2023
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	450.000	515.000
- Egne ikke-amortiserte obligasjoner, nominell verdi	0	0
Påløpte renter	2.553	3.017
Over-/underkurs	-150	-246
Sum obligasjonsgjeld	452.403	517.771
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	452.403	517.771

Banken emitterer verdipapirer for å finansiere bankens virksomhet.

Utstedte lån 31.12

ISIN	Kortnavn	Valuta	Nominell	Løpetid	Rente
NO0010886450	Lillesands Spb 20/25 FRN	NOK	50.000	23.06.20-23.06.25	3 mnd. NIBOR + 1,01 %
NO0010893068	Lillesands Spb 20/25 FRN	NOK	100.000	09.09.20-09.09.25	3 mnd. NIBOR + 0,81 %
NO0010925068	Lillesands Spb 21/26 FRN	NOK	100.000	08.02.21-09.02.26	3 mnd. NIBOR + 0,61 %
NO0013077610	Lillesands Spb 23/26 FRN	NOK	100.000	27.11.23-27.11.26	3 mnd. NIBOR + 1,00 %
NO0012838202	Lillesands Spb 23/28 FRN	NOK	100.000	09.02.23-09.02.28	3 mnd. NIBOR + 1,28 %

Årets endringer i verdipapirgjeld

	2024	2023
Balanse 1.1.	517.771	552.882
Innbetaling ved utstedelse/salg av egne obligasjoner	0	199.825
Utbetaling ved forfall -/tilbakebetaling	-65.857	-236.428
Utbetaling av renter	-26.170	-20.426
Endring i kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-92.027	-57.029
Rentekostnader	26.659	21.918
Balanse 31.12.	452.403	517.771

Avstemming av inngående og utgående balanse av finansielle forpliktelser som følge av finansieringsaktiviteter, inkludert endringer som følge av kontantstrømmer.

NOTE 22 ANNEN GJELD OG AVSETNINGER

	2024	2023
Skyldig off. avgifter	2.366	2.009
Leverandørgjeld	2.862	3.556
Periodiseringer	12.747	8.288
Avsatt kundeutbytte	12.089	11.189
Vedtatt, ikke utbetalte gaver	1.374	3.375
Annen gjeld	89	40
Annen gjeld	31.527	28.457

	2024	2023
Betalbar skatt	11.927	7.850
Formueskatt	1.660	1.440
Utsatt skatt	895	345
Avsetning garantier og ubenyttede rammekreditter	156	195
Øvrige poster	- 246	- 11
Avsetninger	14.392	9.819

NOTE 23 FINANSIELLE GARANTIER OG PANTSETTELSE MV.

	2024	2023
Garantier		
Betalingsgarantier	2.777	2.972
Kontraktsgarantier	5.206	9.544
Lånegarantier	1.800	1.800
Skattegarantier	0	60
Andre garantier	2.928	3.208
Sum garantiansvar	12.711	17.584

Pantsettelser		
Pantsatte verdipapirer Norges Bank, markedspris	110.430	116.030
Sum pantsettelser	110.430	116.030

Lillesands Sparebank har avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i eiendom til Verd Boligkreditt AS (Verd) som eies av 18 frittstående sparebanker. I henhold til inngått forvaltningsavtale med Verd står de enkelte sparebankene for forvaltning av utlånene og opprettholder også kundekontakten. Bankene mottar et vederlag i form av provisjon for de plikter som følger med forvaltningen av lånene.

Banken har vurdert de regnskapsmessige konsekvensene slik at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte utlånene er overført, og det innebærer full fraregning. Mottatt vederlag for lån som er overført til Verd tilsvarer bokført verdi av hovedstol inkl. påløpte renter og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på overføringstidspunktet.

Eierbankene innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved overføringen separat som eiendeler eller forpliktelser.

Hvis Verd får tap på overtatte lån har de en viss motregningsrett i provisjoner fra samtlige banker som har overført lån. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte utlån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Denne motregningsadgangen anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført.

Dersom banken ikke er i stand til å betjene kundene, kan Verd overføre forvaltningsansvaret til en eller flere øvrige eierbanker, og retten til provisjon vil falle bort. Videre har banken en opsjon til å kjøpe tilbake utlån under gitte betingelser. Bankens eierandel i Verd er 6,03 %.

Verd Boligkreditt AS

Verd Boligkreditt AS har konsesjon som kredittforetak med rett til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF), og erverver utlån med pant i boliger og utsteder OMF innenfor gjeldende regelverk. Verd Boligkreditt AS har en rating fra Scope Ratings på AAA med "stable outlook" fra desember 2023.

Lån solgt til Verd er sikret med pant i bolig innenfor 75 prosent av dokumentert verdi på bolig. Solgte lån er juridisk eid av Verd, og Lillesands Sparebank har ingen rett til bruk av lånene, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevet verdi.

Eierbankene forestår forvaltningen av de solgte utlånene og mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har solgt og kostnadene i Verd.

Totalt er det fra regnet boliglån til Verd for 1.516 mill. kr. ved utgangen av regnskapsåret. Mottatt vederlag for lån overført fra banken til Verd tilsvarer nominell verdi på overførte utlån og vurderes tilnærmet sammenfallende med lånenes virkelige verdi ved utgangen av 2024 og 2023. Banken plikter imidlertid å finansiere 10 % av det lånevolumet banken har overført Verd, og pr 31.12.24 utgjør denne finansieringen 152 mill. kr. Beløpet inngår i balanseposten Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost. Lånene som er overført til Verd er svært godt sikret og har en svært lav tapssannsynlighet. Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i Verd Boligkreditt AS. Denne innebærer blant annet at banken skal bidra til at Verd Boligkreditt AS til enhver tid har en ren kjernekapitaldekning som tilsvarer de krav som myndigheter fastsetter (inkl. krav til bufferkapital og Pilar 2 beregninger), og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå.

NOTE 24 RISIKOSTYRING OG KAPITALDEKNING

Risiko er et sentralt tema ved å drive bankvirksomhet, og risikostyring og internkontroll er grunnleggende for den daglige drift av banken og styrets oppfølging. Bankens risikostyring og internkontroll skal bidra til at bankens risiko styres på en måte som understøtter bankens strategiske målsetninger, og skal bidra til å sikre bankens langsiktige verdiskapning. De overordnede rammer for bankens risikoeksponering og styring vurderes og fastsettes årlig gjennom bankens styrende dokumenter. Banken har en kontinuerlig prosess for å videreutvikle og forbedre bankens risikostyring.

Styret har vedtatt prinsipper for bankens risikostyring gjennom ulike styringsdokumenter. Disse følges opp gjennom regelmessig internkontroll og resultatene rapporteres til styret. Relevante rapporter blir oppdatert kvartalsvis, og skal dekke alle vesentlige aktiviteter. Disse er en viktig del av bankens kvalitetssikringssystem.

Kapitalkravsregelverket under Basel-regelverket er et tredelt system inndelt i såkalte pilarer. Pilar 1 omhandler minstekrav til kapitaldekning, mens Pilar 2 omhandler bankens vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging. Pilar 3 omhandler bankens krav til offentliggjøring av finansiell informasjon.

Pilar 1 – minimumskrav til ansvarlig kapital

Minstekravet omfatter krav til sammensetning av ansvarlig kapital, krav til beregningsgrunnlaget for kredittrisiko samt eksplisitte kapitalkrav for operasjonell risiko, motpartsrisiko og markedsrisiko. Banken benytter standardmetoden for beregning av kapitalkravet for kredittrisiko, og basismetoden for beregning av kapitalkravet for operasjonell risiko. Banken har ingen handelsportefølje eller eksponering som medfører at banken p.t. omfattes av kapitalkravet for markedsrisiko.

Kredittrisiko er den vesentligste risikoen banken håndterer. Kredittrisiko er risikoen for tap som følge av at kunder eller andre motparter ikke har evne eller vilje til å overholde sine forpliktelser, og at stilte sikkerheter ikke dekker utestående fordringer. Etter pilar 1 deles disse inn i engasjementskategorier og utfra engasjementsbeløp, type sikkerhet/-beløp og status på engasjement/motpart beregnes kapitalkravet utfra standard risikovekter. Operasjonell risiko er risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Bankens operasjonelle risiko oppstår som følge av systemfeil eller kontrollfeil som medfører at ledelsen hindres i å overvåke eller kontrollere de øvrige risikoer eller at den normale transaksjonsbehandlingen hindres. Videre er dette risiko for feil økonomisk rapportering som kan gi feilaktig beslutningsgrunnlag både internt og eksternt. Banken beregner operasjonell risiko etter basismetoden. Denne legger til grunn et kapitalkrav på 15 % av siste tre års gjennomsnittlige inntekter.

Bankens har p.t. ingen derivater med kreditteksponering som omfattes av kapitalkravet for motpartsrisiko i pilar 1. Det avsettes kapital for markedsrisiko i bankporteføljen under Pilar 2.

Pilar 2 – vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging

Pilar 2 er basert på at bankens styre minimum årlig skal gjennomføre en intern prosess (ICAAP) for å vurdere om det er samsvar mellom risikonivå og bankens kapitalbehov. I tillegg gjennomfører Finanstilsynet egne vurdering av bankers risikoer, kapitalbehov og likviditetsbehov (SREP). Kapitalbehovet under pilar 2 skal dekke risikoer som ikke, eller bare delvis, er dekket i Pilar 1. Kapital som benyttes for å oppfylle det

risikovektede kapitalbehovet skal bestå av minimum 56,25 % ren kjernekapital, og 75 % kjernekapital. Det skal utarbeides en strategi og kapitalplan for å opprettholde bankens soliditet og hvordan banken har til hensikt å tilpasse sitt kapitalnivå fremover. Finanstilsynet vedtar hvilket pilar 2-krav som skal gjelde for den enkelte bank basert på SREP. Finanstilsynet vedtatt at Lillesands Sparebank skal ha et pilar 2-krav som utgjør minst 2,5 prosent av det konsoliderte beregningsgrunnlaget. Pilar 2-kravet er gjeldende fra 31.12.2024.

Bankens sammenlagte konsoliderte krav til ren kjernekapitaldekning, kjernekapitaldekning og kapitaldekning var dermed henholdsvis 15,4 %, 17,4 % og 20,0 % ved utgangen av 2024. Banken oppfyller disse kravene med god margin. Bankens egenkapital består i sin helhet av ren kjernekapital, og kapitaldekningsprosenten for morbank vil derfor være lik for de ulike kravene. Styret har før finanstilsynet vedtok pilar 2-krav fastsatt at bankens ansvarlige kapitaldekning skal utgjøre minimum 22,0 % for banken på solonivå og 21,4 % konsolidert på konsolidert nivå (kapitalmål). Styret vil i forbindelse med ICAAP-prosessen fastsette kapitalmål som ivaretar Finanstilsynets forventning om at banken bør ha en kapitalkravsmargin som utgjør minst 1,5 prosent av risikovektet beregningsgrunnlag i pilar 1.

Kapitalmålet skal ta hensyn til bankens kapitalbehov i et fremadskuende perspektiv, bankens forretningsmodell, fleksibilitet og stresstestresultater. Det legges både kvalitative og kvantitative faktorer til grunn for denne vurderingen, herunder en stresstest som viser hvordan banken kan opprettholde normal aktivitet i en periode der banken har tap på flere av sine forretningsområder. Bankens lønnsomhet gjennom forretningsmodellen og solide balanse gir god evne til å absorbere tap. Utlånsporteføljen har relativt kort gjennomsnittlig levetid og det gir banken stor fleksibilitet i styring av balansen og eksponering. Konsolidert uvektet kjernekapitalandel er på 10,0 %, noe som representerer en reell evne til å absorbere tap. Banken gjennomfører flere stresstester knyttet til et alvorlig økonomisk tilbakeslag, hvor banken simulerer effekten av vesentlige tap. Stresstestene viser at banken har effektive tiltak for å redusere eksponeringen under et kraftig tilbakeslag i økonomien.

God tapsabsorberende evne gjennom lønnsomhet, fleksibilitet i styring av balansen på grunn av korte levetider, og en høy uvektet kapitaldekning sammen med resultatene av stresstester underbygger styrets kapitalmål for ren kjernekapital.

Pilar 3 – krav til offentliggjøring av finansiell informasjon

Pilar 3 bidrar til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av finansiell informasjon for å bidra til at ulike markedsaktører kan vurdere bankens risikonivå, bankens styring og kontroll med risikoene samt bankens kapitalisering. Banken offentliggjør beregningen av kapitalkravet, herunder spesifisering av kapitalkrav, risikovektet beregningsgrunnlag og ansvarlig kapital, samt gir en redegjørelse for styring og kontroll. Metoder banken bruker for å vurdere kapitalbehovet og rutiner for kontroll og styring av de ulike risikoer beskrives. Pilar 3-rapporten er tilgjengelig på bankens hjemmeside.

Ledelsesmessig styring

Alle risikoområder blir regelmessig gjennomgått av bankens styre, som fastsetter risikorammer ut fra bankens risikotoleranse og risikokapasitet. Styret mottar månedlig og kvartalsvis rapporter fra administrasjonen vedrørende overholdelse av regulatoriske krav og interne rammer. Banken har en risikokontrollfunksjon som skal sikre at alle vesentlige risikoer i banken er identifisert, målt og rapportert av de relevante organisatoriske enhetene. Styret vurderer at bankens risikokontrollfunksjon er tilpasset bankens størrelse og virksomhet på en god måte og at funksjonen har tilstrekkelig kapasitet og rett kompetanse.

Kapitaldekning

Tabellene nedenfor viser egenkapital, risikovektet beregningsgrunnlag samt kapitaldekning og kapitalkrav.

	Morbank		Konsolidert	
Egenkapital	2024	2023	2024	2023
Bankens fond 31.12	518.804	488.776	518.804	488.776
Gavefond 31.12	17.059	17.173	17.059	17.173
Fond for vurderingsforskjeller	44.638	45.396	44.638	45.396
Aksjekapital	0	0	86.164	78.582
Overkursfond	0	0	7.634	25.971
Annen egenkapital	0	0	11.579	24.198
Sum bokført egenkapital	580.501	551.345	685.878	680.096
Fratrekk for forsvarlig verdsettelse	-3.003	-2.942	-3.155	-3.093
Fratrekk for beholdninger av ansvarlig kapital i finansiell sektor	-101.727	-119.471	-7.549	-7.549
Fratrekk for immaterielle eiendeler	0	0	-271	-823
Fratrekk egne beholdninger av ren kjernekapital	0	0	-107.926	-129.082
Andre fradrag	0	0	-17	0
Sum ren kjernekapital	475.771	428.933	566.961	539.549
Fondsobligasjoner	0	0	12.733	10.870
Fratrekk egne beholdninger av fondsobligasjoner	0	0	0	0
Sum kjernekapital	475.771	428.933	579.694	550.419
Ansvarlig lånekapital	0	0	16.331	14.265
Fratrekk egne beholdninger av ansvarlig lånekapital	0	0	0	0
Sum ansvarlig kapital	475.771	428.933	596.025	564.685
Risikovektet beregningsgrunnlag	2024	2023	2024	2023
Stater og sentralbanker	0	0	10	0
Lokale og regionale myndigheter	7.228	5.222	9.579	9.417
Offentlige foretak	0	1.999	3	2.009
Institusjoner	51.035	38.862	23.548	27.371
Foretak	9.662	12.284	48.930	150.089
Massemarkedsengasjementer	269.975	255.277	305.401	383.533
Engasjementer med pantessikkerhet i eiendom	1.256.895	1.227.037	1.829.142	1.652.428
Forfalte engasjementer	28.188	10.926	30.568	15.100
Høyrisikoengasjementer	39.654	31.007	39.654	31.007
Obligasjoner med fortrinnsrett	5.428	5.419	17.755	16.472
Andeler i verdipapirfond	16.667	15.179	16.699	15.269
Egenkapitalposisjoner	79.228	76.042	65.971	60.008
Øvrige engasjementer	34.079	32.485	35.305	34.944
Sum kredittrisiko etter standardmetoden	1.798.038	1.711.741	2.422.563	2.397.646
Operasjonell risiko	189.873	171.833	200.211	195.080
Sum risikovektet beregningsgrunnlag	1.987.911	1.883.573	2.622.774	2.592.726
Kapitaldekning	2024	2023	2024	2023
Kapitaldekning	23,93 %	22,77 %	22,73 %	21,78 %
- herunder kjernekapitaldekning	23,93 %	22,77 %	22,10 %	21,23 %
- herunder ren kjernekapitaldekning	23,93 %	22,77 %	21,62 %	20,81 %
Uvektet kjernekapitaldekning	11,65 %	10,92 %	9,97 %	9,86 %

Kapitalkrav	2024
Minstekrav til kjernekapital	4,50 %
Bevaringsbuffer	2,50 %
Systemrisikobuffer	4,50 %
Motsyklisk kapitalbuffer	2,50 %
Krav til ren kjernekapitaldekning	14,00 %
Krav til kjernekapitaldekning	15,50 %
Krav til kapitaldekning	17,50 %
Pilar 2-krav (konsolidert)	2,50 %

NOTE 25 KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risikoen for tap som følge av at kunder eller andre motparter ikke har evne eller vilje til å overholde sine forpliktelser, og at stilte sikkerheter ikke dekker utestående fordringer. Bankens kredittrisiko påvirkes av den generelle økonomiske utviklingen og bankens håndverk ved innvilgelse og oppfølging av engasjementer. Banken skal ha en lav til moderat risikoprofil i sin kredittgiving. Kredittvirksomheten skal innrettes slik at den samsvarer med og bidrar til en bærekraftig utvikling.

Styring av kredittrisiko

Banken betjener personkunder, små og mellomstore bedrifter, primærnæringer, organisasjoner samt offentlig virksomhet i Lillesand kommune med naturlige geografiske grenseområder i nabokommunene. Personkundemarkedet og mindre lokale bedrifter er bankens primære satsningsområder, og banken har et begrenset antall store enkeltengasjementer.

Kredittrisiko styres gjennom egne styringsdokumenter og bevilgningsreglement. Styret gjennomgår årlig bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kredittpolicy, og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsreglementet delegeres kredittfullmakt til adm. banksjef. Adm. banksjef kan delegere fullmakter. De delegerte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko. Kompetente medarbeidere som har analytisk evne og god innsikt i risikoelementer knyttet til kunden er den viktigste forutsetning for at bankens skal kunne realisere sin målsetting. Løpende kompetanseutvikling er en nødvendig innsatsfaktor for å bygge opp og vedlikeholde kompetansen. Det er kredittsjefens ansvar å sørge for at medarbeidere innen kredittområdet innehar den nødvendige kompetanse på kredittområdet.

Banken har en lav til middels risikoprofil i sin kredittgiving og prioriterer sikkerhet fremfor fortjeneste. Dette innebærer at lån hovedsakelig prises etter produktavhengige standardpriser. Prising av lån vurderes skal likevel ut fra bankens krav til inntjening, underliggende risiko og den kapitalen banken må stille for engasjementet. Styret mottar månedlige og kvartalsvise rapporter om bankens kreditteksponeringer. Utlånene er fordelt på en slik måte at bransjerisiko anses som moderat. I henhold til misligholds- og risikoklassifiseringsrapporter har banken moderat risiko for tapsføringer av vesentlig betydning på sine engasjementer. 74 % av bankens utlån er til husholdninger, og boliglån vil fortsatt være hovedproduktet i bankens utlånsportefølje.

Som grunnlag for analyse og overvåking av kvaliteten i kredittporteføljen blir alle engasjement risikoklassifisert. Ved innvilgelse av lån legges det stor vekt på kundens tilbakebetalingsevne, adferd, samt stilt sikkerhet. Banken har også utviklet en scoremodell for å avdekke ESG-risiko knyttet til eksisterende og nye bedriftsmarkedskunder. Formålet med modellen er sikre at klimarisiko og andre bærekraftsrisikoer i bedriftsmarkedsporteføljen er begrenset til et forsvarlig nivå. I personmarkedet legger banken til rette for klimasmart adferd ved å tilby grønne boliglån.

Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. Styret mottar fortløpende analyse og oversikt over bankens verdipapirportefølje.

Risikoklassifiseringssystem

Det beregnes en misligholdssannsynlighet neste 12 måneder for den enkelte kunde basert på kjente data. For næringsengasjementer er dette regnskap og betalingshistorikk m.m. For privatpersoner er det betalingshistorikk, innskudd og utlån m.m.

Hele porteføljen klassifiseres månedlig og kundene gis en risikoklasse fra A-K, hvor A er best. Risikoklasse K består av lån som er misligholdt over 90 dager, lån med individuelle nedskrivninger og lån til selskaper/personer som er gått konkurs. Systemet muliggjør en overvåking av risikoutviklingen i utlånsporteføljen.

Modellene er også integrert i bankens saksgangssystem, og er en del av kredittvurderingen av kunder.

Sikkerhetsdekning er ikke hensyntatt i risikoklassifiseringen banken benytter.

Risikogruppe	Risikoklasse	Sannsynlighet for mislighold
Lav risiko	A-D	0,00 % - 0,75 %
Middels risiko	E-G	0,75 % - 3,00 %
Høy risiko	H-J	3,00 % og høyere
Problemengasjement	K	

Under følger oppstilling av bankens kredittengasjementer fordelt etter risikoklasser. Tabellene viser også maksimal kreditteksponering samt fordeling av sertifikater og obligasjoner etter debitorkategori. Se også note 24 vedrørende kapitalbehov for bankens kredittrisiko.

Utlån til kunder fordelt etter risikoklasser	Trinn 1		Trinn 2		Trinn 3		Totalt	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Lav risiko	2.637.971	2.404.221	104.808	103.993	2.479	0	2.745.258	2.508.214
Middels risiko	261.570	554.605	195.197	132.611	7.483	0	464.249	687.216
Høy risiko	55.804	48.400	138.180	71.203	19.113	14.210	213.097	133.813
Brutto balanseført verdi	2.955.344	3.007.226	438.185	307.807	29.074	14.210	3.422.604	3.329.243
Tapsavsetninger	1.659	1.948	3.468	2.005	2.011	3.432	7.138	7.385
Utlån til kunder	2.953.686	3.005.278	434.717	305.802	27.063	10.778	3.415.466	3.321.858

Ubenyttet kreditt fordelt etter risikoklasse	Trinn 1		Trinn 2		Trinn 3		Totalt	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Lav risiko	185.425	190.669	4.314	1.185	0	0	189.740	191.855
Middels risiko	5.666	28.765	2.723	1.925	0	0	8.389	30.691
Høy risiko	148	1.392	2.707	1.148	105	24	2.960	2.564
SUM	191.240	220.827	9.744	4.259	105	24	201.089	225.110
Tapsavsetninger	52	99	20	8	0	0	72	107

Finansielle garantier fordelt etter risikoklasse	Trinn 1		Trinn 2		Trinn 3		Totalt	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Lav risiko	5.043	12.229	50	250	0	0	5.093	12.479
Middels risiko	1.285	974	1.563	2.300	0	0	2.848	3.274
Høy risiko	325	397	4.328	1.435	117	0	4.770	1.832
SUM	6.653	13.599	5.941	3.985	117	0	12.711	17.585
Tapsavsetninger	23	48	59	40	1	0	84	88

Kredittengasjementer fordelt på geografiske områder	Utlån		Ubenyttet kreditt		Garantier	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Lillesand	2.301.867	2.186.250	162.598	180.058	12.609	17.465
Nabokommuner	556.749	543.634	13.727	13.154	102	120
Landet for øvrig	553.150	587.791	24.708	31.844	0	0
Utlandet	10.837	11.567	55	54	0	0
Brutto balanseført verdi	3.422.604	3.329.243	201.089	225.110	12.711	17.585
Nedskrivninger	7.138	7.385	72	107	84	88
Sum kunder	3.415.466	3.321.858	201.016	225.003	12.627	17.497
Kredittinstitusjoner	246.562	192.127				
Sum kunder og kredittinstitusjoner	3.662.027	3.513.985				

Kredittengasjementer fordelt på næring/sector	Utlån		Ubenyttet kreditt		Garantier	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Personkunder	2.547.674	2.499.335	153.768	162.742	105	105
Jordbruk og tilknyttede tjenester	41.173	31.176	3.927	3.594	75	75
Skogbruk og tilknyttede tjenester	17.832	6.367	715	524	186	98
Fiske og fangst	2	2	298	298	0	0
Bergverksdrift og -utvinning mv.	0	0	0	0	100	100
Industri	6.036	6.355	4.741	4.753	0	60
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	3.173	5.413	3.122	3.249	365	733
Utvikling av byggeprosjekter	25.934	46.531	125	0	29	29
Bygge- og anleggsvirksomhet ellers	170.402	151.068	14.378	17.038	3.757	5.578
Varehandel, reparasjon av motorvogner	22.521	28.851	4.011	4.227	1.530	3.063
Transport ellers og lagring	14.840	16.357	85	82	1.693	1.670
Overnattings- og serveringsvirksomhet	35.723	38.326	3.067	2.300	70	70
Informasjon og kommunikasjon	14.810	11.325	1.461	610	0	0
Faglig tjenesteyting	26.435	32.188	3.699	2.774	960	1.688
Omsetning og drift av fast eiendom	401.355	369.698	3.497	12.450	3.452	3.832
Forretningsmessig tjenesteyting	30.646	23.717	517	3.070	243	338
Tjenesteytende næringer ellers	64.046	62.534	3.678	7.396	145	145
Brutto balanseført verdi	3.422.604	3.329.243	201.089	225.110	12.711	17.585
Nedskrivninger	7.138	7.385	72	107	84	88
Sum kunder	3.415.466	3.321.858	201.016	225.003	12.627	17.497
Kredittinstitusjoner	246.562	192.127				
Sum kunder og kredittinstitusjoner	3.662.027	3.513.985				

Sertifikater og obligasjoner: klassifisering av utsteder etter sektor	2024	2023
Stat/statsgarantert	23.140	24.241
Fylke/fylkesgarantert	10.019	25.999
Kommune	44.025	28.016
OMF	54.279	54.194
Sertifikater og obligasjoner	131.464	132.451

Sikkerheter

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, garantier, kontantdepot eller avtale om motregning osv. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret, eksempelvis bygninger, boliger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Unntak fra dette gjelder i situasjoner hvor det er foretatt nedskrivning. Det tas videre hensyn til forhold som kan påvirke sikkerhetens verdi, for eksempel konsesjonsbetingelser eller servitutter.

Generelt kreves det sikkerhet for alle typer utlån, med unntak av mindre kontokreditter. Som sikkerhet for bankens utlånsportefølje benyttes hovedsakelig pant i bolig- og fritidseiendom.

Brutto balanseført verdi	2024	2023
Utlån sikret med pant i boligeiendom	2.991.744	2.903.822
Utlån sikret med pant i næringseiendom	415.139	405.797
Utlån sikret med annet pant	13.843	17.161
Utlån uten sikkerhet	1.877	2.463
SUM	3.422.604	3.329.243

NOTE 26 RENTERISIKO

Renterisiko oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldspostene har ulik gjenstående rentebindingstid. Bankens har ved årsskiftet 284,0 mill. kr i fastrenteinnskudd fra kunder med en gjenværende bindingstid på inntil tolv måneder og 75,3 mill. kr i fastrentelån fra kunder med en gjenværende bindingstid på inntil 5 år.

Renteendring i markedet vil påvirke bankens rentemargin positivt ved stigende rente og negativt med fallende rente. I en normal markedssituasjon vil renteendring likevel ikke påvirke rentemarginen i stor grad, ettersom banken i det alt vesentlige vil kunne foreta parallelle skift i rentenivået på innskudd og utlån.

Bankens obligasjonslån løper med flytende NIBOR-baserte 3 måneders renteaftaler, som gir en begrenset renterisiko.

Renterisikoen på bankens obligasjonsbeholdning gjenspeiler beholdningens gjenværende løpetid og tidspunkt for neste renteendring. Det meste av bankens verdipapirbeholdning har flytende rente og dette medfører normalt lav renterisiko. Renterisiko på obligasjonsbeholdningen følges regelmessig opp av styret.

Renterisiko i bankboken måles og rapporteres kvartalsvis gjennom beregning av effekten ved en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med 2 prosentpoeng. Effekten i 2023 utgjør 1,7 mill. kr mot 2,2 mill. kr i 2023. Bankens har i løpet av høsten 2024 implementert nye systemer for måling av renterisiko i henhold til EBAs retningslinjer (IRRBB), og vil i løpet av vår 2025 benytte EVE og NII i banken rammeverk for styring av renterisiko.

Tidspunkt fram til avtalt/sannsynlig endring av rentebetingelser pr 31.12.2024	Uten rente eksponering	Inntil 1 mnd	1 – 3 mnd	3mnd – 1 år	1 – 5 år	over 5 år	Sum
Konter og kontantekvivalenter	7.396	76.782					84.178
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		246.562					246.562
Utlån til og fordringer på kunder	-8.313		3.348.480		75.299		3.415.466
Rentebærende verdipapirer	868	179.011					179.879
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	156.925						156.925
Eierinteresser i tilkn.slesk. og fk virk.	21.874						21.874
Andre eiendeler uten renteksponering	36.455						36.455
Sum eiendeler	215.205	502.355	3.348.480	-	75.299	0	4.141.339
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		597	101.071				101.668
Innskudd og andre innlån fra kunder	5.453	1.652.139	1.019.219	284.036			2.960.847
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2.403		450.000				452.403
Øvrig gjeld	45.920						45.920
Sum gjeld	53.776	1.652.736	1.570.290	284.036	-	-	3.560.838
Egenkapital	580.501						580.501
Nettosum alle poster	-741.930	1.150.381	-1.778.190	284.036	-75.299	0	0
Poster utenom balansen							
Garantiansvar				12.711			12.711
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter		199.923					199.923

Tidspunkt fram til avtalt/sannsynlig endring av rentebetingelser pr 31.12.2023	Uten rente eksponering	Inntil 1 mnd	1 – 3 mnd	3mnd – 1 år	1 – 5 år	over 5 år	Sum
Konter og kontantekvivalenter	9.314	73.719					83.033
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		192.128					192.128
Utlån til og fordringer på kunder	-8.837		3.257.808		72.887		3.321.858
Rentebærende verdipapirer	692	176.927					177.619
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	171.829						171.829
Eierinteresser i tilkn.slesk. og fk virk.	21.887						21.887
Andre eiendeler uten renteksponering	27.982						27.982
Sum eiendeler	222.867	442.774	3.257.808	-	72.887	0	3.996.336
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		767	80.696				81.463
Innskudd og andre innlån fra kunder	249	1.563.862	1.069.904	173.466			2.807.481
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2.771		515.000				517.771
Øvrig gjeld	38.276						38.276
Sum gjeld	41.296	1.564.629	1.665.600	173.466	-	-	3.444.991
Egenkapital	551.345						551.345
Nettosum alle poster	-732.916	1.121.855	-1.592.208	173.466	-72.887	0	0
Poster utenom balansen							
Garantiansvar				17.585			17.585
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter		209.140					209.140

Restløpetid eiendeler og gjeld viser gjenværende løpetid på rentebærende eiendels- og gjeldsposter inkludert påløpte renter.

NOTE 27 VALUTARISIKO

Valutarisiko er risikoen for at bankens beholdning av og forpliktelse i andre valutaer skal medføre tap som følge av endringer i valutakurser.

Banken har ingen balanseposter i valuta. Banken har imidlertid stilt garanti for et beskjedent antall valutalån, men garantiene er stilt i norske kroner slik at vi ikke har valutarisiko. Valutabeholdningen i kassene omregnes til NOK etter offisielle midtkurser.

NOTE 28 LIKVIDITETSRIKISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke er i stand til å kunne innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden ved dette øker drastisk.

Styring av likviditetsrisiko

Lillesands Sparebank har som mål å holde en lav til moderat likviditetsrisiko på både kort og lang sikt. Likviditetsrisikoen skal være på et forsvarlig nivå og underbygge bankens finansielle styrke og evne til å tåle markedsmessig stress. Styringen av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i Lillesands Sparebanks likviditetsstrategi som setter rammer for risikonivå. Bankens eksponering for likviditetsrisiko er hovedsakelig knyttet til finansiering i kapitalmarkedet og tap av innskudd. Likviditetsrisiko styres på overordnet nivå etter en rekke parametere, hvor LCR, NSFR og innskuddsdekning er blant de vesentligste. Styret mottar månedlig oversikt over utvikling i måltall, rammer og indikatorer samt forfallprofil for bankens innlån. Banken skal hovedsakelig finansiere sin virksomhet gjennom egenkapital og innskudd fra kunder. Det søkes å oppnå en innskuddsstruktur med mange mindre innskudd da banken ikke skal gjøre seg avhengig av store enkeltinnskudd. Når det gjelder innlånskilder ellers, legger banken vekt på diversifisering hvor så vel långivere, perioder og instrumenter inngår.

Ved årsskiftet har banken innlån fra obligasjonsmarkedet på 450 mill. kr, og forfallene er jevnt fordelt over de neste årene. Innlånene har en samlet vektet gjennomsnittlig restløpetid på 1,5 år. Bankens innskuddsdekning er ved årsskiftet 86,5 % (84,3 %) av brutto utlån.

Det utføres jevnlig analyse for å synliggjøre bankens evne til å dekke løpende likviditetsbehov også under stress. Bankens likviditetsverdier har gjennom årene ligget godt over interne og eksterne måltall. Likviditetsreserven (LCR) utgjorde ved årsskiftet 267 % (241 %). Indikatoren for langsiktig, stabil finansiering (NFSR) utgjorde 123 % (120 %).

Banken har trekkrettighet i DNB på 75,0 mill. kr. I tillegg har banken mulighet til å overføre ytterligere deler av utlånsporteføljen til Verd Boligkreditt AS.

Likviditetsforfall per 31.12.2024	Inntil 1 mnd	1 – 3 mnd	3mnd – 1 år	1 – 5 år	over 5 år	Sum
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		1.449	4.080	116283		121.812
Innskudd og andre innlån fra kunder	1.829.571	847.240	284.036			2.960.847
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		4.362	167.875	317.231		489.468
Sum gjeld	1.829.571	853.051	455.991	433.514	-	3.572.127

Poster utenom balansen

Garantiansvar			12.711			12.711
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter	199.923					199.923

Likviditetsforfall per 31.12.2023	Inntil 1 mnd	1 – 3 mnd	3mnd – 1 år	1 – 5 år	over 5 år	Sum
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		1.128	81.072			82.200
Innskudd og andre innlån fra kunder	1.732.956	901.059	173.466			2.807.481
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	72.299	22.784	497.936		593.019
Sum gjeld	1.732.956	974.486	277.322	497.936	-	3.482.700

Poster utenom balansen

Garantiansvar			17.585			17.585
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter	209.140					209.140

Restløpetid for eiendeler og gjeld viser gjenværende løpetid på rentebærende eiendels- og gjeldsposter inkludert påløpte renter.

NOTE 29 ANDRE RISIKOFORHOLD

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er risikoen for tap som følge av konsentrasjon av utlån mot enkeltkunder, enkeltbransjer, geografiske områder samt sikkerheter med samme risikoegenskaper. Risikokonsentrasjon, store engasjementer og grupper av engasjementer hvor det er en eller et fåtall felles risikodrivere som kan påvirkes samtidig, skal begrenses. Styret har fastsatt rammer for engasjementer mot enkelt næringer og enkeltkunder. Store engasjementer bevilges alltid av styret. Lillesands Sparebank hadde per 31.12. tre engasjementer mot grupper av tilknyttede motparter som oversteg 10 % av kjernekapital.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser. I tråd med bankens overordnede strategi skal banken ha lav risikoprofil i sine plasseringer. Banken er utsatt for renterisiko, valutarisiko, aksjerisiko og kredittspreadrisiko. Styret har i bankens markedspolicy vedtatt rammer for renterisiko, kredittspreadrisiko og aksjerisiko. Bankens eksponering mot valuta er begrenset til kontantbeholdning for kjøp og salg av reisevaluta. Videre har banken stilt garantier for et beskjedent antall valutalån. Renterisiko er nærmere omtalt under note 26, og valutarisiko under note 27.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Det overordnede styringsmålet for operasjonell risiko er banken skal ha lav til moderat operasjonell risiko og at tap som følge av operasjonelle hendelser skal minimaliseres. Vesentlige deler av den operasjonelle risikoen i banken er knyttet til bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi IKT, behandling av personopplysninger, tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, samt forbrukervern.

Bankens styring og kontroll med operasjonell risiko inngår som en viktig del bankens arbeid med risikostyring og internkontroll. Sentralt i bankens overordnede styring og kontroll av operasjonell risiko er bankens årlige vurdering av strategiske risikoer og risikoer knyttet til de ulike forretnings- og støtteprosesser. Denne vurderingen danner grunnlaget for fastsettelse av kontrolltiltak relatert til de identifiserte risikoer. Det operative ansvaret for styring og kontroll av operasjonell risiko og således også kvaliteten i bankens drift, ligger hos den enkelte linjeleder. Linjelederne avgir årlig en bekreftelse av internkontrollen der det rapporteres oppover i organisasjonen om statusen på internkontrollen innenfor den enkelte organisatoriske enhet. Bekreftelsen danner grunnlaget for forbedringstiltak på identifiserte områder. I tillegg foretas en løpende gjennomgåelse av anbefalinger fra ekstern revisor som grunnlag for implementering av forbedringstiltak på reviderte områder.

Banken legger vekt på å inneha nødvendig kompetanse på de ulike områdene, samt å avdekke og redusere nøkkelmansrisiko.

Compliancerisiko

Compliancerisiko er risikoen for juridiske eller regulatoriske sanksjoner, tap av konsesjon, økonomisk tap eller tap av omdømme som følge av manglende etterlevelse av lover, forskrifter, bransjestandarder og interne styringsdokumenter. Den enkelte leder er ansvarlig for etterlevelse på sitt område. Complianceansvarlig foretar kontroll av etterlevelse basert på risikobasert complianceplan, og bidrar med råd og opplæring til de ulike områdene. Styret mottar hvert halvår rapport fra complianceansvarlig.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko er risikoen for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeadferd. Risikoen styres ved månedlig rapportering av resultat, balanse og måltall til styret.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko (eller renommerisiko) kan defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, lokalsamfunnet og myndigheter.

Lillesands Sparebank legger vekt på i alle sammenhenger å opptre på en slik måte at en ikke kommer i en situasjon som er med på å svekke bankens omdømme. Styret har vedtatt egne etiske retningslinjer for drift av banken. Banken er tilsluttet Finansnæringsens Autorisasjonsordninger og er forpliktet til å følge GOD SKIKK. Omdømmerisiko styres også indirekte ved de mål og kontrollhandlinger som er satt for de andre risikoområdene.

Bærekraftsrisiko

Bærekraftsrisiko er risikoen for tap knyttet til miljø, sosiale forhold eller virksomhetsstyring (ESG). Styret har fastsatt strategi for bærekraft og samfunnsansvar. Bankens overordnede styringsmål er å ta hensyn til bærekraft i små og store beslutninger i hele virksomheten. Områder hvor banken ut fra en vesentlighetsanalyse har størst mulighet til å utgjøre en forskjell skal prioriteres. Videre skal gaveinstituttet aktivt benyttes som et verktøy i bærekraftsarbeidet. Bærekraftsrisiko skal integreres i risikostyringen for de aktuelle forretningsområder. Ved fastsettelse av strategier, retningslinjer, budsjetter og andre styringsdokumenter skal bærekraftsrisiko inngå som et viktig vurderingsområde. Bærekraftsrisiko er særlig aktuelt ved vurdering av risiko i kredittporteføljen, men vil også være aktuelt ved vurdering av markedsrisiko, finansieringsrisiko, operasjonell risiko og omdømmerisiko.

En av de mest sentrale bærekraftsrisikoene er klimarisiko. Klimarisiko er risikoen for tap knyttet til klimaendringer. Klimarisiko består av fysisk klimarisiko og overgangsrisiko. Fysisk risiko er knyttet til skader ved ekstreme værhendelser, mens overgangsrisiko er knyttet til effekter som følger av overgangen til et lavutslippssamfunn. Dersom det ikke settes i verk tiltak mot klimaendringer vil fysisk risiko dominere klimarisikobildet. Ved en vellykket overgang til lavutslippssamfunnet vil risikoen i større grad være knyttet til overgangsrisiko. Bankens skal aktivt styre klimarisiko i egen utlånsportefølje og begrense slik risiko til et forsvarlig nivå.

Banken er fortsatt i startfasen når det gjelder implementering av bærekrafts- og klimarisiko i risikostyringen. En viktig del av arbeidet fremover er å utarbeide videreutvikle risikoanalyser, scoremodeller for kunder samt intern rapportering slik banken får en stadig bedre forståelse for hvilken risiko den er eksponert for. Interne prosesser, rutiner og målepunkt tilpasses løpende til identifiserte risikoer.

Strategisk risiko

Strategisk risiko er risikoen for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Strategisk risiko er den fundamentale risikoen for at banken ikke skal bestå på lang sikt ved endret konkurransesituasjon, distributive produkter og tjenester, samt endring i rammevilkår. Risikoen styres ved årlige strategisamlinger med bankens styre og administrasjon, samt produksutvikling og innkjøp i fellesskap med Lokalbanksamarbeidet.

Eierrisiko

Eierrisiko er risikoen for at banken blir påført negative resultater fra eierposter i strategisk eide selskaper og/eller må tilføre ny kapital i disse selskapene. Banken har en rekke strategiske eierposter hvor det kan være aktuelt å tilføre ny kapital. Eierrisiko håndteres av styret som vurderer og godkjenner aktuelle investeringer i selskapene.

NOTE 30 ANDRE FORPLIKTELSER

Det ble i januar 2020 inngått en 5-års avtale med TietoEvry AS på leveranse og drift av banksystemer. Denne er forlenget til 2029. TietoEvry AS leverer en løsningsportefølje med blant annet bankkontorløsninger, nettbank, antihvitvask og betalingsformidlingstjenester. TietoEvry AS skal i tillegg levere drift av løsningene.

NOTE 31 GODTGJØRELSE OG LIGNENDE

Lillesands Sparebank har en godtgjørelsesordning som er i samsvar med bankens overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser. Godtgjørelsesordningen skal fremme god styring og kontroll med bankens risiko og den skal bidra til å unngå interessekonflikter. Banken ønsker ikke å gi incentiver for økt risikotaking, og har derfor en generell fastlønsordning for alle ansatte. Bankens tillitsvalgte har også en fast, årlig godtgjørelse.

Styret har fastsatt et sett med resultatmål som utgjør grunnlaget for en bonusordning som omfatter alle ansatte. Bonusutbetaling skal være innenfor de grenser for ekstrautbetalinger som ikke omfattes av godtgjørelsesreglene jf. Finanstilsynets rundskriv 2/202. På grunnlag av måloppnåelse er det i regnskapet for 2024 avsatt 0,9 månedslønn pr. årsverk.

Lån til ansatte og styret var per 31.12.2024 på kr 103,5 mill. Lån til ansatte og tillitsvalgte ligger innenfor de retningslinjer som er fastsatt av styret i henhold til Finansforetaksloven § 9-9.

Vilkår for lån og garantier er ikke opplyst, ettersom disse er gitt på standard vilkår, eller generelle vilkår som benyttes for ansatte.

	Lønn	Honorar	Naturalytelser	Pensjonspremie	Lån
Ledelse					
Adm. banksjef	1.904		10	214	4.116
Styret					
Leder Harald Jacobsen		183			1.987
Nestleder og leder RRU Inger Vollstad		181			
Styremedlem Knut Harald Kvifte		110			
Styremedlem Heikki Erling Systad		105			2.400
Styremedlem og RRU Siv E. Wiken		140			4.914
Varastyremedlem Elise Lindeberg		55			
Ansatt repr. i styret Niklas Grønning		110			3.130
Sum styret totalt		884			12.431
Generalforsamling					
Til hvert av medlemmene av generalforsamlingen		3			
Sum generalforsamling totalt		104			

Rentesubsidiering lån til ansatte

Periodens kostnader knyttet til rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør kr. 1.254.428,-

NOTE 32 EGENKAPITALBEVIS

Lillesands Sparebank har ikke utstedt egenkapitalbevis.

NOTE 33 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN OG BETINGEDE UTFALL

Hendelser etter balansedagen

Det har ikke vært vesentlige hendelser som påvirker resultat og de verddivurderinger som er gjort utover de hendelser som er reflektert i årsregnskapet. For øvrig har det ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning for bedømmelsen av selskapet.

Betingede utfall

Banken er ikke part i noen rettstvister eller kjent med pågående slike.

NOTE 34 NØKKELTALL

Resultatanalyse (i % av gj.snittlig forvaltningskapital)	2024	2023
Renteinntekter og lignende inntekter	5,43	4,66
Rentekostnader og lignende kostnader	3,29	2,48
Netto renteinntekter	2,13	2,17
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	0,43	0,37
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	0,02	0,01
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	0,16	0,21
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	0,36	0,16
Andre driftsinntekter	0,01	0,01
Sum andre inntekter	0,94	0,74
Lønn og andre personalkostnader	0,81	0,77
Andre driftskostnader	0,83	0,77
Av-/nedskrivninger, verdiendringer og gevinst/tap på ikke-finansielle eiendeler	0,05	0,03
Sum driftskostnader	1,59	1,58
Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	0,02	0,03
Resultat før skatt fra videreført virksomhet	1,46	1,30
Skatt på ordinært resultat	0,31	0,16
Resultat etter skatt fra videreført virksomhet	1,16	1,14
Andre inntekter og kostnader	0,00	0,00
Totalresultat for regnskapsåret	1,16	1,15

Andre nøkkeltall	2024	2023
Lønnsomhet		
Egenkapitalavkastning etter skatt	8,52	8,09
Kostnadsprosent ekskl verdipapirer	58,25	57,33
Soliditet		
Egenkapital i % av FVK	14,02	13,80
Likviditet		
LCR	267	241
Tap og mislighold		
Bokført tap i % av brutto utlån	0,02	0,04
Misigholdte engasjementer i % brutto engasjement	0,81	0,40
Vekst og innskuddsdekning		
Endring i forvaltningskapital	3,63	4,77
Endring i forvaltningskapital inkl Verd Boligkreditt	8,36	9,72
Utlånsvekst	2,80	4,13
Utlånsvekst inkl Verd Boligkreditt	8,47	10,00
Innskuddsdekning	86,51	84,33
Innskuddsvekst	5,46	7,08

REVISJONSBERETNING

Til generalforsamlingen i Lillesands Sparebank

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Lillesands Sparebank som består av balanse per 31. desember 2024, resultatregnskap, endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2024, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi ble første gang valgt som revisor for Lillesands Sparebank før 1995 og har vært revisor sammenhengende i minst 30 år.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2024. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning som har ledet til nye fokusområder. Verdsattelse av utlån til kunder har samme karakteristika og risikoer i år som i fjor, og har følgelig vært et viktig fokusområde i vår revisjon også i 2024.

Sentrale forhold ved revisjonen	Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen
---------------------------------	---

Verdsattelse av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønsmessige parametere.

Ved vår revisjon av tapsavsetninger vurderte og gjennomgikk vi utformingen av kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder. Videre testet vi detaljer både i avsetningene beregnet ved bruk av modell og i avsetningene som var beregnet individuelt. Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og relevante kontroller rettet mot å sikre:

- kalkulasjoner og metode som ble benyttet,

PricewaterhouseCoopers AS, Gravane 26, Postboks 447, NO-4664 Kristiansand
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån til kunder fordi ledelsens bruk av skjønn i forbindelse med nedskrivningsvurderinger kan ha en vesentlig virkning både på balanseført verdi av utlån og på resultatet i perioden. I tillegg er det en iboende risiko for feil på grunn av kompleksiteten og mengden data som benyttes i modellen.

I henhold til IFRS 9 skal nedskrivningene på utlån bygge på fremoverskuende vurderinger, slik at nedskrivninger reflekterer forventede tap. Bruk av modeller for å beregne forventet kreditttap omfatter bruk av skjønn. Vi har særlig fokusert på:

- klassifisering av porteføljene etter risiko og type segment,
- identifisering av lån hvor det har vært en vesentlig økning i kreditt risiko,
- hvordan lånene blir kategorisert i ulike trinn,
- ulike parametere som tapsgrad, nedbetalingsfaktorer, og scenarier.

Bankens utlån er i hovedsak til personkunder og SMB-segmentet og modellene som er utviklet skal estimere tapsavsetninger til hvert av disse segmentene. I tillegg foretas individuelle avsetninger for tap på utlån hvor det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Denne vurderingen krever også at ledelsen bruker skjønn.

Note 11, 16 og 25 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av bankens tapsmodell og for hvordan banken estimerer sine tapsavsetninger.

- at modellen som ble benyttet, var i henhold til rammeverket og at modellen virket som den skulle,
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som ble benyttet i modellen.

Våre utførte handlinger ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen.

For utlån hvor det forelå objektive indikasjoner på verdifall og hvor nedskrivningsbeløpet var individuelt beregnet testet vi et utvalg. Vi vurderte realisasjonsverdien og kontantstrømmer som ledelsen hadde lagt til grunn for å underbygge nedskrivningsbeløpet. Vi utfordret de vurderinger ledelsen hadde gjort ved å intervju kredittmedarbeidere og ledelsen.

Vi sammenlignet realisasjonsverdien med eksterne dokumentasjon, som for eksempel takster, der dette var tilgjengelig. Resultatet av denne testingen viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i beregningen av nedskrivningsbeløp. Videre testet vi om utlån med individuelle tapsavsetninger var riktig klassifisert og vurderte rimeligheten av de totale tapsavsetningene.

Virkningen av klimaendringer, renteøkninger og økt inflasjon, herunder påvirkningen på individuelle avsetninger og modellavsetninger, ble diskutert med ledelsen.

Vårt arbeid omfattet også tester rettet mot bankens finansielle rapporteringssystemer relevant for finansiell rapportering. Banken benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale kjerne IT-systemer. Revisor hos de relevante serviceorganisasjonene ble benyttet til å evaluere design og effektivitet av, og til å teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er relevante for finansiell rapportering. Revisor har i den forbindelse avgitt ISAE 3402 type 2 rapport og rapport om revisjon av applikasjonskontroller og rapporter. Revisors testing omfattet blant annet om sentrale beregninger foretatt av kjernesystemene ble utført i tråd med forventningene, herunder renteberegninger og amortiseringer. Testingen omfattet dessuten integriteten av data, endringer av og tilgang til systemene. For å kunne legge informasjonen i revisors rapporter til grunn for våre vurderinger, forsikret vi oss om revisorens kompetanse, kapasitet og objektivitet. I tillegg gjennomgikk vi tilsendte rapporter og vurderte mulige avvik og tiltak. Vi testet også selskapets egne tilgangskontroller til IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av hensyn til våre egne konkrete revisjonshandlinger.

Våre vurderinger og tester underbygget at vi kunne legge til grunn at dataene som håndteres i, og beregningene som foretas av, bankens kjernesystem var pålitelige. Dette var et nødvendig grunnlag for vår revisjon.

Vi leste notene og fant at informasjonen knyttet til tapsmodell, ulike parametere og skjønsmessige vurderinger var tilstrekkelige og dekkende.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3–9. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om iverksatte tiltak for å eliminere trusler eller iverksatte forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Kristiansand, 27. februar 2025
PricewaterhouseCoopers AS

Fredrik Botha
Statsautorisert revisor

UTVIKLING 1990-2024

NØKKELTALL I 1000 kroner

Pr. 31.12	Drifts- overskudd	Innskudd	Utlån netto inkl. Verd	I kasser og andre banker	Verdipapirer	Forvaltnings- kapital	Egenkapital	Egenkapital i % av forvaltning
1990	9.334	293.989	267.193	28.237	40.835	327.943	28.529	8,70
1995	11.577	455.556	426.325	40.459	66.738	542.565	78.762	14,50
2001	16.662	770.703	792.526	63.505	45.193	918.938	138.248	15,00
2002	19.118	875.620	924.606	43.243	50.972	1.037.317	149.370	14,40
2003	17.543	875.364	1.055.919	43.110	59.376	1.175.506	161.414	13,70
2004	18.771	900.104	1.109.315	101.541	64.836	1.293.838	174.211	13,50
2005	23.317	989.775	1.233.176	92.278	75.178	1.420.048	190.327	13,40
2006	22.466	1.126.901	1.412.652	145.768	79.122	1.660.103	211.250	12,70
2007	25.507	1.236.871	1.585.499	172.871	83.679	1.865.878	228.419	12,20
2008	23.643	1.361.008	1.761.173	225.607	78.470	2.093.013	243.836	11,60
2009	23.226	1.441.051	1.913.373	195.265	105.350	2.241.429	259.903	11,60
2010	25.960	1.490.460	2.042.607	273.442	87.126	2.332.280	277.682	11,90
2011	19.143	1.558.114	2.218.716	220.413	94.475	2.417.931	288.574	11,90
2012	21.046	1.711.120	2.474.745	214.913	83.705	2.639.763	301.651	11,40
2013	20.854	1.841.190	2.615.897	156.068	140.869	2.768.904	315.353	11,40
2014	26.756	1.947.968	2.708.928	258.769	93.636	2.883.433	333.029	11,50
2015	19.339	2.071.286	2.774.550	130.258	170.258	2.922.045	344.800	11,80
2016	25.102	2.205.019	3.069.388	212.577	183.521	3.052.969	362.949	11,90
2017	17.334	2.233.296	3.437.784	227.134	204.088	3.358.983	377.356	11,20
2018	23.707	2.283.044	3.601.112	241.143	194.253	3.431.182	401.228	11,70
2019	24.931	2.447.972	3.718.003	391.675	179.194	3.637.100	424.079	11,66
2020	34.249	2.373.582	3.796.835	183.535	289.119	3.635.400	483.106	13,29
2021	24.898	2.533.666	3.834.821	260.621	339.692	3.752.271	501.311	13,36
2022	35.294	2.621.918	4.133.111	258.466	340.198	3.814.570	524.618	13,75
2023	43.965	2.807.481	4.546.436	275.161	371.336	3.996.337	551.345	13,80
2024	47.128	2.960.847	4.931.503	330.739	358.678	4.141.339	580.501	14,02

STYRET

Styret

Harald Jacobsen Leder
Inger Vollstad Nestleder
Knut Harald Kvifte
Heikki Erling Systad
Siv Wiken
Niklas Grønning - ansattes rep.

Varamedlemmer

Elise Lindeberg
Jonas Gjerrestad
Preben K. Gunnersen - ansattes rep.

GENERALFORSAMLING

Innskytervalgte

Mona S. Haldorsen
Bente Sophie Ribe Lauritzen
Merete Moen
Espen Sjølund
Roy Thomassen
Hilde Tørring
Richard Modalen
Bjørn Mariussen
Camilla Strømman
Kristoffer Thomassen
Siv Emanuelsen

Varamedlemmer

Maria E. Kjær
Marianne Olsen
Anne Cathrine Ø. Skaar
Alexander Gorman

Kommunevalgte

Kerstin Thoresen
Tone Vareberg
Oddbjørn Kylland
Joyce Pigao

Kommunevalgte varamedlemmer

Geir Svenningsen
Steffen Hovde

Valgkomité

Torkil Mogstad
Merete Moen
Simon Skuggevik
Anders From

Valgkomité varamedlem

Kristin Gustavsen

Ansattes representanter

Lars Olav H Espeland
Anne Brit Gundersen
Hilde Østerøy
Simon Skuggevik
Karin Hagen

Ansattes varamedlemmer

Heidi Markussen

BYENS BANK

I 172 ÅR

Lillesands Sparebank ble grunnlagt i 1852 med et grunnfond på 273 spesidaler. Direksjonen var bredt sammensatt med sakfører, lensmann, to kjøpmenn, konsul og kirkesanger. Siden har banken utviklet seg i takt med endringene i lokalsamfunnet. Gjennom over 170 år har de fleste i Lillesand hatt sparepenger eller lån i sparebanken. Det lokale næringslivet har hatt stor nytte av en bank som kjenner lokalmarkedet til fingerspissene. I dag er Lillesands Sparebank en moderne bank med et fullverdig tilbud til privat- og bedriftskunder. Samtidig er banken stolt av sin historie, og er fortsatt levende opptatt av å bidra til positiv utvikling i Lillesand!

LILLESANDS SPAREBANK

DET NATURLIGE VALGET